Euroopa Liidu

Teataja

L 27

58. aastakäik

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

3. veebruar 2015

Sisukord

II *Muud kui seadusandlikud aktid*

MÄÄRUSED

★ **Nõukogu määrus (EL) 2015/159, 27. jaanuar 2015, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2532/98 Euroopa Keskpanga volituste kohta rakendada sanktsioone** 1

★ **Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/160, 28. november 2014, millega muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) nr 907/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 makse- ja muude asutuste finantsjuhtimise, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise, tagatiste ja euro kasutamise osas** 7

Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2015/161, 2. veebruar 2015, millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril 9

OTSUSED

★ **Komisjoni otsus (EL) 2015/162, 9. juuli 2014, riigiabi SA.36612 (2014/C) (ex 2013/NN) kohta, mida Läti andis Parex Bankale** *(teatavaks tehtud numbri C(2014) 4550 all)* [1] 12

★ **Komisjoni otsus (EL) 2015/163, 21. november 2014, milles käsitletakse Poola poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/13/EL (audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv)) artikli 14 kohaselt võetavate meetmete kooskõla liidu õigusega** 37

★ **Komisjoni rakendusotsus (EL) 2015/164, 2. veebruar 2015, milles käsitletakse erandit nõukogu otsuses 2013/755/EL sätestatud päritolureeglitest seoses Curaçaost pärit toor-roosuhkruga** 42

[1] EMPs kohaldatav tekst

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2015/159,

27. jaanuar 2015,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2532/98 Euroopa Keskpanga volituste kohta rakendada sanktsioone

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 132 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, eelkõige selle artiklit 34.3,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga soovitust ([1]),

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ([2]),

võttes arvesse Euroopa Komisjoni arvamust ([3]),

toimides aluslepingu artikli 129 lõikes 4 ning Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artiklis 41 sätestatud menetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu määrus (EÜ) nr 2532/98 ([4]) põhineb ELi toimimise lepingu artikli 132 lõikel 3 ja Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja (edaspidi „põhikiri") artiklil 34.3, millega antakse nõukogule õigus kehtestada piirangud ja tingimused, mille kohaselt Euroopa Keskpank (edaspidi „EKP") võib määrata trahve ja karistusmakseid ettevõtjatele, kes ei täida tema määrustest ja otsustest tulenevaid kohustusi. Määruse (EÜ) nr 2532/98 põhiosas tuleks seetõttu piirduda EKP poolt vastu võetud määruste ja otsuste rikkumiste käsitlemisega. Kui rikutakse vahetult kohaldatavat liidu õigust, mis ei ole EKP poolt vastu võetud määrus või otsus, tuleks kohaldada nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 ([5]) asjakohaseid sätteid.

(2) EKP on kohaldanud määrust (EÜ) nr 2532/98 sanktsioonide rakendamiseks oma mitmes pädevusvaldkonnas, sealhulgas liidu rahapoliitika teostamisel, maksesüsteemide käitamisel ja statistilise teabe kogumisel.

(3) Määrusega (EL) nr 1024/2013 on EKP-le antud mõned järelevalveülesanded ning õigus määrata krediidiasutustele, kelle suhtes ta teostab järelevalvet: a) rahalisi halduskaristusi vahetult kohaldatavas liidu õigusaktis sätestatud nõude rikkumise korral, millega seoses volitatakse pädevaid asutusi asjakohase liidu õiguse alusel kohaldama

([1]) ELT C 144, 14.5.2014, lk 2.
([2]) 26. novembri 2014. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).
([3]) 18. detsembri 2014. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).
([4]) Nõukogu 23. novembri 1998. aasta määrus (EÜ) nr 2532/98 Euroopa Keskpanga volituste kohta rakendada sanktsioone (EÜT L 318, 27.11.1998, lk 4).
([5]) Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

rahalist halduskaristust, ja b) karistusi kooskõlas määrusega (EÜ) nr 2532/98 EKP määruste või otsuste rikkumise eest (edaspidi ühiselt „halduskaristused").

(4) Määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 18 lõikes 7 on sätestatud, et EKP võib talle nimetatud määrusega antud ülesannete täitmiseks kooskõlas määrusega (EÜ) nr 2532/98 määrata karistusi EKP määruste või otsuste rikkumise eest.

(5) Sellega seoses ei ole määruse (EÜ) nr 2532/98 teatavad sätted kooskõlas paljude määruse (EL) nr 1024/2013 sätetega, mis puudutavad otseselt EKP õigust määrata karistusi EKP määruse või otsuse rikkumise korral. Seetõttu on vaja määratleda need määruse (EÜ) nr 2532/98 sätted, mida tuleks muuta, kui on osutatud sanktsioonide kehtestamisele EKP poolt, kui on rikutud EKP määrust või otsust seoses tema järelevalveülesannetega.

(6) Vastavalt protokolli nr 4 (Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja kohta) artikli 34 kohasele õigusele täita EKP-le asutamislepingutega antud järelevalvekohustusi on EKP võtnud vastu määruse (EL) nr 468/2014 ([1]). Vahetult kohaldatava liidu õiguse kohaste eeskirjade järgimise tagamise alaste EKP ülesannete täitmise korraldamiseks on kooskõlas määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 4 lõikega 3 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas kehtestatud põhiõiguseid ja aluspõhimõtteid järgides kehtestatud määruses (EL) nr 468/2014 täiendavalt määruse (EL) nr 1024/2013 artiklis 18 sätestatud halduskaristuste raamistik. Selles on samuti kehtestatud eeskirjad, mis käsitlevad halduskaristuste määramist EKP määruse või otsuse rikkumise korral. Määrus (EL) nr 468/2014 on õigusakt, millega rakendatakse teiseseid õigusakte. Sellest tulenevalt on selle määruse ja määruse (EÜ) nr 2532/98 sätete konflikti korral ülimuslikud määruse (EÜ) nr 2532/98 sätted.

(7) EKP peaks avaldama järelevalve valdkonnas vastu võetud EKP määruse või otsuse rikkumise korral määratud karistusi käsitlevad otsused, välja arvatud juhul, kui selline avaldamine kahjustaks finantsturgude stabiilsust või põhjustaks asjaomasele ettevõtjale ebaproportsionaalset kahju, kuivõrd selle ulatus on kindlaks määratav.

(8) Et tagada järjekindlus võrdselt tõsiste rikkumiste kohtlemisel, ei tohiks sellise trahvi ülemmäär, mille EKP võib järelevalve valdkonnas määrata ettevõtjale EKP määruses või otsuses sätestatud nõude rikkumise eest, erineda sellise trahvi ülemmäärast, mille EKP võib määrata ettevõtjale vahetult kohaldatava liidu õigusakti rikkumise eest. Kõikide EKP poolt järelevalveülesannete täitmisel määratud trahvide suhtes peaksid seetõttu kehtima samad ülemmäärad.

(9) EKP peaks saama määrata karistusmakseid ettevõtjatele, et sundida neid täitma EKP määrusi või otsuseid järelevalve valdkonnas või et lõpetada jätkuv rikkumine. Karistusmaksete ülemmäärad peaksid olema vastavuses järelevalve valdkonnas kohaldatavate trahvide ülemmääradega.

(10) Määruse (EL) nr 1024/2013 artiklis 25 on sätestatud eraldatuse põhimõte, mille kohaselt EKP täidab talle määrusega (EL) nr 1024/2013 antud ülesandeid ilma rahapoliitikaga seotud ülesandeid ja muid ülesandeid mõjutamata ning nendest eraldi. Seda põhimõtet tuleb järgida piiranguteta kõigi EKP täidetavate ülesannete puhul. Eraldatuse põhimõtte tugevdamiseks on vastavalt määruse (EL) nr 1024/2013 artiklile 26 asutatud järelevalvenõukogu, mille ülesandeks on muu hulgas valmistada ette EKP nõukogu otsuste lõplikud eelnõud järelevalve valdkonnas. Lisaks vaatab EKP nõukogu otsused määruse (EL) nr 1024/2013 artiklis 24 sätestatud alustel ja korras läbi vaidlustusnõukogu. Võttes arvesse eraldatuse põhimõtet ning järelevalvenõukogu ja vaidlustusnõukogu moodustamist, peab kehtima kaks eraldi menetlust: a) kui EKP kaalub halduskaristuste määramist järelevalveülesannete täitmise raames, teeb sellekohase otsuse EKP nõukogu järelevalvenõukogu poolt esitatava lõpliku otsuse

([1]) Euroopa Keskpanga 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 468/2014, millega kehtestatakse raamistik Euroopa Keskpanga ja riiklike pädevate asutuste vaheliseks ning riiklike määratud asutustega tehtavaks koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames (ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus) (EKP/2014/17) (ELT L 141, 14.5.2014, lk 1).

eelnõu alusel ning otsuse võib läbi vaadata vaidlustusnõukogu, ning b) kui EKP kaalub karistuste määramist järelevalvega mitte seotud ülesannete täitmise raames, teeb sellekohase otsuse EKP juhatus ning otsuse võib läbi vaadata EKP nõukogu.

(11) Tulenevalt järelevalve valdkonnas läbi viidava rikkumiste uurimise keerukusest, peaksid EKP järelevalveülesannetega seotud sanktsioonide rakendamisel ja jõustamisel kehtima pikemad tähtajad võrreldes nende tähtaegadega, mis kehtivad EKP järelevalveülesannetega mitte seotud sanktsioonide rakendamisel. Nende tähtaegade peatumine ja katkemine peaks olema reguleeritud samamoodi, võttes samuti arvesse, et rikkumismenetlus järelevalve valdkonnas võib kattuda samadel faktilistel asjaoludel põhineva kriminaaluurimise ja kriminaalmenetlusega.

(12) Määrust (EÜ) nr 2532/98 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Muutmine

Määrust (EÜ) nr 2532/98 muudetakse järgmiselt:

1) artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt 6 asendatakse järgmisega:

„6. „karistusmaksed" — rahasummad, mida ettevõte peab jätkuva rikkumise korral maksma karistusena või selleks, et sundida asjaomaseid isikuid täitma EKP poolt järelevalve valdkonnas antud määrusi ja otsuseid. Karistusmaksed arvutatakse jätkuva rikkumise iga ööpäeva kohta

a) pärast ettevõtjale rikkumise lõpetamist nõudvast otsusest teatamist artikli 3 lõike 1 teises lõigus sätestatud korras või

b) kui jätkuv rikkumine kuulub nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 (*) artikli 18 lõike 7 kohaldamisalasse, siis käesoleva määruse artiklis 4b sätestatud korras;

(*) Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).";

b) punkt 7 asendatakse järgmisega:

„7. „sanktsioon" — trahv või karistusmaksed.";

2) lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 1a

Üldpõhimõtted ja kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse EKP poolt sanktsioonide rakendamisele ettevõtjate suhtes EKP otsustest ja määrustest tulenevate kohustuste rikkumise korral.

2. Reeglid, mis kehtivad EKP poolt järelevalveülesannete täitmisel sanktsioonide kehtestamise suhtes, kui rikutakse EKP määrust või otsust, erinevad artiklites 2 kuni 4 sätestatud reeglitest artiklites 4a kuni 4c sätestatud ulatuses.

3. EKP avaldab järelevalve valdkonnas iga otsuse, millega kehtestatakse EKP määruse või otsuse rikkumise korral ettevõtja suhtes sanktsioonid, olenemata sellest, kas see otsus on edasi kaevatud.

EKP korraldab teabe sellise avaldamise oma veebisaidil põhjendamatu viivituseta ning pärast seda, kui otsusest on teavitatud asjaomast ettevõtjat. Avaldatav teave sisaldab teavet rikkumise liigi ja laadi kohta ning asjaomase ettevõtja identiteedi kohta, välja arvatud juhul, kui sellisel viisil teabe avaldamine:

a) ohustaks finantsturgude stabiilsust või käimasolevat kriminaaluurimist või

b) põhjustaks, kuivõrd seda on võimalik kindlaks teha, asjaomasele ettevõtjale ebaproportsionaalset kahju.

Sellises olukorras avaldatakse sanktsioone puudutavad otsused anonüümselt. Kui nimetatud asjaolusid mõistliku aja möödudes tõenäoliselt enam ei esine, võib käesoleva lõike alusel ette nähtud avaldamise vastava ajavahemiku võrra edasi lükata.

Kui Euroopa Kohtu menetluses on sanktsiooni kehtestava otsusega seotud kaebus, avaldab EKP põhjendamatu viivituseta oma ametlikul veebisaidil teabe kõnealuse kaebuse staatuse ja tulemuse kohta.

EKP tagab, et käesoleva lõike alusel avaldatud teave jääb ametlikule veebisaidile vähemalt viieks aastaks.";

3) artikli 2 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui rikkumine seisneb kohustuse mittetäitmises, ei vabasta sanktsiooni kohaldamine ettevõtjat kohustuse täitmisest, v.a juhul, kui otsus kooskõlas artikli 3 lõikega 4 või artikliga 4b sätestab vastupidist.";

4) artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

„1. EKP teeb otsuse rikkumise puhul menetluse algatamise kohta kas omal algatusel või selle riigi keskpanga ettepanekul, kelle jurisdiktsioonis väidetav rikkumine on aset leidnud.";

b) lõige 10 asendatakse järgmisega:

„10. Kui rikkumine on seotud ainult sellise kohustusega, mis on EKPSile või EKP-le antud asutamislepingu ja põhikirja alusel, võib rikkumisega seotud menetluse algatada ainult käesoleva määruse alusel, olenemata sellest, et teatavate riigisiseste õigusaktidega võib olla ette nähtud teistsugune menetlus. Kui rikkumine on seotud ka ühe või enama sellise valdkonnaga, mis ei kuulu EKPSi või EKP pädevusse, ei olene käesolevast määrusest tulenev rikkumisemenetluse algatamise õigus pädeva riigisisese asutuse õigusest algatada eraldi menetlus seoses selliste valdkondadega, mis ei kuulu EKPSi või EKP pädevusse. Käesolev säte ei piira kriminaalõiguse kohaldamist ning osalevates liikmesriikides usaldatavusjärelevalve pädevust käsitleva riigisisese õiguse kohaldamist vastavalt määrusele (EL) nr 1024/2013.";

5) lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 4a

Erireeglid seoses EKP poolt järelevalveülesannete täitmisel rakendatavate sanktsioonide ülemmääradega

1. Kui rikutakse EKP poolt järelevalveülesannete täitmisel vastu võetud otsuseid ja määrusi, võib EKP erandina artikli 2 lõikest 1 määrata trahve ja karistusmakseid järgmistes piirides:

a) trahvide puhul on ülempiiriks rikkumisest tulenev kasu või välditud kahju kahekordne määr, kui see on võimalik kindlaks määrata, või 10 % ettevõtja aastakäibest;

b) karistusmaksete puhul on ülempiiriks 5 % keskmisest päevakäibest iga rikkumispäeva eest. Karistusmakseid võib määrata kõige rohkem kuue kuu eest alates karistusmaksete määramise otsuses märgitud kuupäevast.

2. Lõikes 1 kohaldamisel kasutataks järgmisi mõisteid:

a) „aastakäive" — asjaomase ettevõtja aastakäive eelnenud majandusaastal, nagu on sätestatud liidu õigusega, ja kui see ei ole kättesaadav, siis selle ettevõtja aastakäive vastavalt kõige viimastele kättesaadavatele raamatupidamise aastaaruannetele. Kui asjaomane ettevõtja on emaettevõtja tütarettevõtja, on aastaseks kogukäibeks viimases konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud aastane kogukäive eelnenud majandusaastal, ja kui see ei ole kättesaadav, siis selle ettevõtja aastakäive vastavalt kõige viimastele kättesaadavatele raamatupidamise aastaaruannetele;

b) „keskmine päevakäive" — punktis a määratletud aastakäive jagatuna 365-ga.

Artikkel 4b

Erimenetlus seoses EKP poolt järelevalveülesannete täitmisel rakendatavate sanktsioonidega

1. Erandina käesoleva määruse artikli 3 lõigetest 1 kuni 8 kohaldatakse käesolevas artiklis sätestatud reegleid EKP poolt järelevalveülesannete täitmisel vastu võetud otsuste ja määrustega seotud rikkumiste suhtes.

2. Kui EKP leiab määruse (EL) nr 1024/2013 kohaste ülesannete täitmisel, et on põhjust kahtlustada, et euroala liikmesriigis peakontorit omav ettevõtja rikub või on rikkunud ühte või enamat EKP määrust või otsust, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 18 lõikes 7, viib EKP kooskõlas järgmiste sätetega läbi asjakohase uurimise.

3. Uurimise lõpetamisel ning enne lõpliku otsuse eelnõu ettepaneku koostamist ja järelvalvenõukogule esitamist teavitab EKP järelevalve valdkonnas rikkumiste uurimise õigust kasutades asjaomast ettevõtjat kirjalikult läbiviidud uurimise käigus tuvastatud asjaoludest ning selle suhtes esitatud vastuväidetest.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teates teavitab EKP järelevalve valdkonnas rikkumiste uurimise õigust kasutades asjaomast ettevõtjat tema õigusest esitada EKP-le kirjalikult märkuseid nimetatud teates esitatud faktiliste tulemuste ja ettevõtja suhtes esitatud etteheidete kohta, sealhulgas üksikute sätete kohta, mida on väidetavalt rikutud, ning esitab mõistliku tähtaja nende märkuste esitamiseks. EKP ei ole kohustatud võtma arvesse pärast järelevalve valdkonnas rikkumiste uurimise õigust kasutava EKP poolt seatud tähtaja möödumist saadud kirjalikke märkuseid.

Peale selle võib järelevalve valdkonnas rikkumiste uurimise õigust kasutav EKP pärast käesoleva lõike esimese lõigu kohast teavitamist paluda asjaomasel ettevõtjal osaleda suulisel arutelul. Uurimisaluseid pooli võivad suulisel arutelul esindada ja/või abistada juristid või muud kvalifitseeritud isikud. Suuline arutelu ei ole avalik.

Asjaomasele uurimise all olevale ettevõtjale tagatakse õigus pääseda ligi toimikule. See õigus ei hõlma konfidentsiaalset teavet.

4. Järelevalvenõukogu esitab kooskõlas määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 26 lõikega 8 Euroopa Keskpanga nõukogule lõpliku otsuse eelnõu, olles kindlaks määranud, kas asjaomane ettevõtja on toime pannud rikkumise, ja täpsustades kehtestatava sanktsiooni, kui see on kavas kehtestada.

5. Asjaomasel ettevõtjal on õigus taotleda EKP nõukogu poolt lõike 4 kohaselt tehtud otsuse läbivaatamist vaidlustusnõukogus määruse (EL) nr 1024/2013 artiklis 24 sätestatud korras.

Artikkel 4c

Konkreetsed tähtajad seoses EKP poolt järelevalveülesannete täitmisel rakendatavate sanktsioonidega

1. Erandina artiklist 4 aegub õigus teha otsus kehtestada EKP järelevalveülesandega seotud sanktsioon EKP otsuse või määruse rikkumise korral viie aasta möödumisel rikkumise toimumisest või korduva rikkumise korral viie aasta möödumisel rikkumise lõppemisest.

2. Lõikes 1 sätestatud aegumise katkestab mis tahes EKP poolt uurimiseks ette võetud toiming või rikkumisega seotud menetlus. Aegumine katkeb päeval, mil sellest tegevusest teatatakse asjaomasele järelevalve alla kuuluvale üksusele. Pärast iga katkemist algab aegumine uuesti. Siiski ei ületa tähtaeg kümmet aastat rikkumise toimumisest või jätkuva rikkumise korral selle lõppemisest.

3. Eelmistes lõigetes sätestatud tähtaegu võib pikendada, kui:

a) EKP nõukogu otsust vaadatakse läbi vaidlustusnõukogus või Euroopa Liidu Kohtus või

b) kui asjaomase ettevõtja suhtes on samade faktiliste asjaolude alusel käimas kriminaalmenetlus. Sellisel juhul pikendatakse eelmistes lõigetes sätestatud tähtaegu aja võrra, mis kulub vaidlustusnõukogul või Euroopa Liidu Kohtul otsuse läbivaatamiseks, või kuni asjaomase ettevõtja suhtes kriminaalmenetluse lõpetamiseni.

4. EKP õigus sanktsiooni rakendamise otsus täitmisele pöörata aegub viie aasta möödumisel selle otsuse tegemisest. EKP toiming, mis on suunatud rakendatud sanktsioonist tuleneva makse või maksetingimuste täitmisele pööramisele, katkestab sanktsiooni täitmisele pööramise aegumise.

5. Sanktsiooni täitmisele pööramise aegumine peatub:

a) kuni on möödunud määratud sanktsiooni osas määratud maksmise tähtaeg;

b) kui sanktsiooni osas määratud makse täitmisele pööramine on peatatud EKP nõukogu või Euroopa Kohtu otsusega."

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel, 27. jaanuar 2015

Nõukogu nimel

eesistuja

J. REIRS

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2015/160,

28. november 2014,

millega muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) nr 907/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 makse- ja muude asutuste finantsjuhtimise, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise, tagatiste ja euro kasutamise osas

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008, ([1]) eriti selle artiklit 40 ja artikli 53 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 907/2014 ([2]) artiklis 5 on sätestatud tingimused, mille alusel ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega on pärast ettenähtud maksetähtaega tehtud kulud liidu toetuse kõlblikud.

(2) Õiguskindluse ja selguse huvides on vaja delegeeritud määruse (EL) nr 907/2014 artikli 5 sätetele lisada tingimused, mida tuleks kohaldada 2015. eelarveaastal makstud otsetoetuste suhtes, nagu on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 73/2009 ([3]). Sellega seoses tuleks viidata eelkõige asjakohastele ülemmääradele, mis on määruse (EÜ) nr 73/2009 kohaselt kehtestatud liikmesriikidele 2014. kalendriaastaks, tehes vahet ühtset otsemaksete kava ja ühtse pindalatoetuse kava kohaldavate liikmesriikide vahel. Lisaks tuleks finantsdistsipliini kohaldamise eriolukorra kontekstis viidata 2013. kalendriaasta maksete korral määruse (EÜ) nr 73/2009 artiklile 11 ja 2014. kalendriaasta maksete korral määruse (EL) nr 1306/2013 artiklile 26.

(3) On vaja esitada selgemalt delegeeritud määruse (EL) nr 907/2014 artikli 12 lõige 8, kuna selle sõnastus võib tahtmatult viia selleni, et komisjon kohaldab kindla määraga korrektsiooni, mis on väiksem kui risk liidu eelarvele. Seetõttu tuleks kõnealuse määruse artikli 12 lõige 8 ümber sõnastada, et oleks selgelt märgitud, et kui objektiivsed elemendid tõendavad, et fondidele tekitatav maksimumkahju on väiksem kui kahju, mis tuleneks komisjoni pakutud kindlast korrektsioonimäärast madalama määra kohaldamisest, peab komisjon kohaldama osutatud madalamat kindlat korrektsioonimäära, et teha otsus liidupoolsest rahastamisest väljajäetavate summade kohta.

(4) Seepärast tuleks delegeeritud määrust (EL) nr 907/2014 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Delegeeritud määrust (EL) nr 907/2014 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 5 lisatakse lõige 3a:

„3a. Erandina lõikest 2 kohaldatakse 2015. eelarveaastal nõukogu määruse (EÜ) nr 73/2009 I lisas loetletud otsetoetuste puhul järgmisi tingimusi:

a) kui lõike 2 esimeses lõigus osutatud künnist ei ole 2014. kalendriaasta makseteks täielikult kasutatud hiljemalt 15. oktoobriks 2015 ja kui selle künnise jääk on üle 2 %, vähendatakse viimast 2 protsendini;

([1]) ELT L 347, 20.12.2013, lk 549.
([2]) Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 907/2014, 11. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 makse- ja muude asutuste finantsjuhtimise, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise, tagatiste ja euro kasutamise osas (ELT L 255, 28.8.2014, lk 18).
([3]) Nõukogu määrus (EÜ) nr 73/2009, 19. jaanuar 2009, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames põllumajandustootjate suhtes kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks, muudetakse määruseid (EÜ) nr 1290/2005, (EÜ) nr 247/2006, (EÜ) nr 378/2007 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1782/2003 (ELT L 30, 31.1.2009, lk 16).

b) liikmesriikides, kes kohaldavad ühtset otsemaksete kava vastavalt määruse (EÜ) nr 73/2009 III jaotise 3. peatükile, on 2013. eelarveaastal või varasematel eelarveaastatel pärast maksetähtaega makstud otsetoetused (v.a Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 228/2013 (*) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 229/2013 (**) kohased maksed) EAGFi raames rahastamiskõlblikud, kui 2015. eelarveaastal makstud otsetoetuste kogusumma, mida on vajaduse korral eelnevalt määruse (EÜ) nr 73/2009 artikliga 11 või määruse (EL) nr 1306/2013 artikliga 26 ette nähtud kohandamise määra alusel korrigeeritud, ei ületa määruse (EÜ) nr 73/2009 VIII lisas 2014. kalendriaastaks sätestatud ülemmäära, võttes arvesse määruse (EÜ) nr 73/2009 artikli 136b kohaldamisest tulenevaid summasid seoses 2014. kalendriaastaga, nagu on sätestatud kõnealuse määruse VIIIa lisas;

c) liikmesriikides, kes kohaldavad ühtse pindalatoetuse kava vastavalt määruse (EÜ) nr 73/2009 artiklile 122, on 2013. eelarveaastal või varasematel aastatel pärast maksetähtaega makstud otsetoetused EAGFi raames rahastamiskõlblikud, kui 2015. eelarveaastal makstud otsetoetuste kogusumma, mida on vajaduse korral eelnevalt määruse (EÜ) nr 73/2009 artikliga 11 või määruse (EL) nr 1306/2013 artikliga 26 ette nähtud kohandamise määra alusel korrigeeritud, ei ületa asjaomasele liikmesriigile 2014. kalendriaastaks ette nähtud otsetoetuste ülemmäära;

d) kulusid, mis ületavad punktis a, b või c osutatud piiranguid, vähendatakse 100 %.

Käesoleva lõike esimese lõigu punktis b või c sätestatud tingimuste järgimise kontrollimisel ei võeta arvesse määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 26 lõikes 5 osutatud tagasimakseid.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 228/2013, 13. märts 2013, millega sätestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 229/2013, 13. märts 2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1405/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 41).”

2) Artikli 12 lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Kui liikmesriik esitab objektiivsed elemendid, mis ei vasta käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 tingimustele, kuid mis tõendavad, et fondidele tekitatav maksimumkahju on väiksem kui kahju, mis tuleneks väljapakutud kindlast korrektsioonimäärast madalama kindla korrektsioonimäära kohaldamisest, peab komisjon kohaldama osutatud madalamat kindlat korrektsioonimäära, et teha otsus liidupoolsest rahastamisest väljajäetavate summade kohta vastavalt määruse (EL) nr 1306/2013 artiklile 52.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 28. november 2014

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2015/161,

2. veebruar 2015,

millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 ([1]),

võttes arvesse komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärust (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga, ([2]) eriti selle artikli 136 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Rakendusmääruses (EL) nr 543/2011 on sätestatud vastavalt mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay vooru tulemustele kriteeriumid, mille alusel kehtestab komisjon kolmandatest riikidest importimisel kõnealuse määruse XVI lisa A osas sätestatud toodete ja ajavahemike kohta kindlad impordiväärtused.

(2) Iga turustuspäeva kindel impordiväärtus on arvutatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 136 lõike 1 kohaselt, võttes arvesse päevaandmete erinevust. Seetõttu peaks käesolev määrus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määruse lisas määratakse kindlaks rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikliga 136 ette nähtud kindlad impordiväärtused.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. veebruar 2015

Komisjoni nimel

presidendi eest

põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektor

Jerzy PLEWA

([1]) ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.
([2]) ELT L 157, 15.6.2011, lk 1.

LISA

Kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

(eurot 100 kg kohta)

CN-kood	Kolmanda riigi kood ([1])	Kindel impordiväärtus
0702 00 00	EG	344,0
	IL	135,3
	MA	85,5
	SN	316,2
	TR	123,5
	ZZ	200,9
0707 00 05	JO	229,9
	TR	189,4
	ZZ	209,7
0709 91 00	EG	113,1
	ZZ	113,1
0709 93 10	EG	165,4
	MA	218,7
	TR	242,7
	ZZ	208,9
0805 10 20	EG	46,3
	IL	78,7
	MA	56,3
	TN	54,2
	TR	65,0
	ZZ	60,1
0805 20 10	IL	133,9
	MA	84,6
	ZZ	109,3
0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70, 0805 20 90	CN	56,6
	EG	87,6
	IL	127,4
	MA	118,3
	TR	85,3
	ZZ	95,0
0805 50 10	TR	57,4
	ZZ	57,4
0808 10 80	BR	64,0
	CL	89,6
	US	159,3
	ZZ	104,3

(eurot 100 kg kohta)

CN-kood	Kolmanda riigi kood [1]	Kindel impordiväärtus
0808 30 90	CL	316,1
	US	130,9
	ZA	87,0
	ZZ	178,0

[1] Riikide nomenklatuur on sätestatud komisjoni 27. novembri 2012. aasta määruses (EL) nr 1106/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 471/2009 (mis käsitleb ühenduse statistikat väliskaubanduse kohta kolmandate riikidega) seoses riikide ja territooriumide nomenklatuuri ajakohastamisega (ELT L 328, 28.11.2012, lk 7). Kood „ZZ" tähistab „muud päritolu".

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS (EL) 2015/162,

9. juuli 2014,

riigiabi SA.36612 (2014/C) (ex 2013/NN) kohta, mida Läti andis Parex Bankale

(teatavaks tehtud numbri C(2014) 4550 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud sättele ([1])

ja arvestades järgmist:

1. MENETLUS

1.1. Varasemad Parexi kasuks kehtestatud meetmed

(1) 10. novembril 2008 teatas Läti komisjonile AS Parex Banka (edaspidi „Parex Banka") kasuks kehtestatud riigiabimeetmete paketist, mille eesmärk oli toetada finantssüsteemi stabiilsust. Komisjon kiitis need meetmed 24. novembril 2008 ajutiselt heaks (edaspidi „esimene päästmisotsus") ([2]) tingimusel, et Läti esitab kuue kuu jooksul Parex Banka ümberkorralduskava.

(2) Läti taotlusel kiitis komisjon 11. veebruari 2009. aasta otsusega (edaspidi „teine päästmisotsus") ([3]) ja 11. mai 2009. aasta otsusega (edaspidi „kolmas päästmisotsus") ([4]) heaks kaks Parex Bankaga seotud abimeetmete muudatuste paketti.

(3) 11. mail 2009 esitas Läti Parex Banka ümberkorralduskava. Komisjon jõudis 29. juuni 2009. aasta otsuses ([5]) esialgsele järeldusele, et teatatud ümberkorraldusmeetmed kujutasid endast Parex Bankale riigiabi andmist, ning väljendas kahtlust, kas sellist abi saab pidada siseturuga kokkusobivaks. Selle tulemusena otsustas komisjon algatada aluslepingu artikli 108 lõike 2 kohase menetluse ja nõudis, et Läti esitaks abi kokkusobivuse hindamiseks vajaliku teabe.

(4) 11. maist 2009 kuni 15. septembrini 2010 vahetasid Läti ja komisjon mitmel korral Parex Banka ümberkorraldamisega seotud teavet ja pidasid sel teemal mitu arutelu. Samal ajavahemikul ajakohastas Läti mitu korda Parex Banka ümberkorralduskava.

(5) Ümberkorralduskavas nähti ette Parex Banka jagunemine uueks toimivaks pangaks nimega AS Citadele Banka (edaspidi „Citadele"), mis võtaks üle kogu põhivara ja osa mittepõhivarast, ([6]) ning nn rämpspangaks (edaspidi „Reverta"), ([7]) millele jääb ülejäänud mittepõhivara ja langeva väärtusega vara. See jagunemine leidis aset 1. augustil 2010.

([1]) Komisjoni otsus SA.36612 — 2014/C (ex 2013/NN) (ELT C 147, 16.5.2014, lk 11).
([2]) Komisjoni otsus NN 68/08 (ELT C 147, 27.6.2009, lk 1).
([3]) Komisjoni otsus NN 3/09 (ELT C 147, 27.6.2009, lk 2).
([4]) Komisjoni otsus N 189/09 (ELT C 176, 29.7.2009, lk 3).
([5]) Komisjoni otsus C 26/09 (ex N 289/09) (ELT C 239, 6.10.2009, lk 11).
([6]) Eelkõige teenindatavad laenud Sõltumatute Riikide Ühenduse (edaspidi „SRÜ") laenuvõtjatele, Leedu tütarettevõtja, filiaalid Rootsis ja Saksamaal ning varahaldusvaldkond, mis hõlmab Šveitsi tütarettevõtjat.
([7]) Pärast 1. augustil 2010 toimunud jagunemist jättis rämpspank endale esialgu nime Parex Banka, kuid muutis selle 2012. aasta mais ärinimeks AS Reverta.

(6) 15. septembri 2010. aasta otsusega (edaspidi „Parexit käsitlev lõplik otsus") ([8]) kiitis komisjon heaks Parex Banka ümberkorralduskava tingimusel, et Läti ametiasutused täidavad 3. septembril 2010 võetud kohustusi.

(7) 10. augusti 2012. aasta otsusega (edaspidi „muutmisotsus") ([9]) kiitis komisjon Läti taotlusel heaks muudatused Parexit käsitlevas lõplikus otsuses sisalduva kolme kohustuse suhtes. Nende muudatustega 1) pikendati SRÜ laenude ([10]) võõrandamistähtaega 31. detsembrini 2014; 2) tõsteti Citadele kapitali adekvaatsuse miinimummäära panga ja kontserni tasandil ning 3) lubati üle kanda eelmiste aastate kasutamata laenude ülemmäärad, võttes samal ajal arvesse algset turuosa piirangut.

(8) Komisjon märgib, et Läti nõustus 5. juunil 2014 erandkorras sellega, et käesolev otsus võetakse vastu inglise keeles.

1.2. **Ametlik uurimismenetlus**

(9) 1. oktoobril 2013 esitas Läti taotluse muuta uuesti Parexit käsitlevat lõplikku otsust, paludes Citadele varahaldusvaldkonna ([11]) loovutamise tähtaja edasilükkamist. Selle muutmistaotluse hindamise käigus tegi komisjon kindlaks, et Läti oli andnud Parexile ja Citadelele riigiabi rohkem, kui oli ette nähtud komisjoni heaks kiidetud abimeetmetega.

(10) Ajavahemikus […] (*) kuni 4. märtsini 2014 vahetasid Läti ja komisjon mitmel korral nende täiendavate abimeetmetega seotud teavet. Läti esitas teabe ja dokumendid 30. oktoobril 2013, 31. jaanuaril 2014 ja 4. märtsil 2014 (sh Parex Banka muudetud ümberkorralduskava).

(11) Samuti on komisjon saanud alates 11. novembrist 2013 iga kuu uut teavet Läti edusammude kohta Citadele müümisel, millega alustati 2013. aasta oktoobris.

(12) 16. aprilli 2014. aasta otsusega (edaspidi „menetluse algatamise otsus") ([12]) teatas komisjon Lätile, et pärast Läti ametiasutuste esitatud teabe läbivaatamist tegi ta otsuse algatada Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „alusleping") artikli 108 lõike 2 kohane menetlus. Samuti kutsus komisjon menetluse algatamise otsuses huvitatud isikuid üles esitama abi kohta oma märkused. Selle üleskutse peale laekus komisjonile 23. mail 2014 üks märkus.

(13) Läti on teatanud komisjonile, et küsimuse kiireloomulisuse tõttu ollakse erandkorras nõus käesoleva otsuse vastuvõtmisega inglise keeles.

2. **KIRJELDUS**

2.1. **Asjaomane ettevõtja**

(14) Parex Banka oli Läti suuruselt teine pank, kelle varade kogumaksumus oli 31. detsembri 2008. aasta seisuga 3,4 miljardit latti (4,9 miljardit eurot). Parex Banka asutati 1992. aastal. 2008. aasta novembris omandas Läti kahelt suurimalt aktsionärilt sümboolse 2 lati (umbes 3 eurot) suuruse koguhinna eest 84,83 % panga aktsiakapitalist. See oli riigiabimeede, mille komisjon oli oma esimese ja teise päästmisotsusega heaks kiitnud. Pärast päästmisotsustes heaks kiidetud rekapitaliseerimist suurendas Läti oma osalust Parex Bankas umbes 95 protsendini, paigutades sellesse 2009. aasta mais veel 140,75 miljonit latti. Selle meetme oli komisjon heaks kiitnud oma kolmandas päästmisotsuses.

(15) 2009. aasta aprillis omandas Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank (edaspidi „EBRD") 25 % Parex Banka aktsiakapitalist pluss ühe aktsia. Pärast 2010. aastal toimunud Parex Banka jagunemist toimivaks pangaks ja rämpspangaks ning sellele järgnenud muudatusi aktsiate jagunemises on praegu Citadele aktsionärideks Läti (75 %) ja EBRD (25 %) ning Reverta aktsionärideks Läti (84,15 %), EBRD (12,74 %) ja teised (3,11 %).

([8]) Komisjoni otsus 2011/364/EL (ELT L 163, 23.6.2011, lk 28).
([9]) Komisjoni otsus SA.34747 (ELT C 273, 21.9.2013, lk 1).
([10]) SRÜs asuvate laenuvõtjate laenud.
([11]) Varahaldusvaldkond hõlmab Citadele erakapitali halduse sektorit, varahaldusega tegelevaid tütarettevõtjaid ja Šveitsi ettevõtjat AP Anlage & Privatbank.
(*) Konfidentsiaalne informatsioon.
([12]) Vt joonealune märkus 1.

(16) Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjendustest 11–15 leiab Parex Banka üksikasjaliku kirjelduse kõnealuse otsuse tegemisele eelneval ajal.

2.2. **Citadele ja Reverta puhul heaks kiidetud abimeetmed**

(17) Parex Bankale oli antud õigus saada mitu abimeedet, mille komisjon oli heaks kiitnud esimeses, teises ja kolmandas päästmisotsuses (edaspidi „päästmisotsused") ning Parexit käsitlevas lõplikus otsuses.

(18) Ümberkorralduskavas, mille komisjon oli Parexit käsitleva lõpliku otsusega heaks kiitnud, oli ette nähtud, et komisjonilt eelnevalt heakskiidu saanud päästmisabi andmist pikendatakse ümberkorraldusperioodi lõpuni ja et see jagatakse Citadele ja Reverta vahel. Parexit käsitleva lõpliku otsusega kiideti heaks ka täiendava ümberkorraldusabi andmine Revertale ja Citadelele. Ühtlasi nähti selles ette kasutamismehhanism abi jaoks, mis oli pärast Parex Banka varade jagamist päästmisotsustega ajutiselt heaks kiidetud. Mehhanism hõlmas:

a) likviidsustoetust riigi hoiuste kujul nii Citadelele kui ka Revertale ([13]);

b) riigigarantiisid Citadele ja Reverta kohustuste tagamiseks ([14]);

c) Reverta ja Citadele suhtes võetavaid riigi rekapitaliseerimismeetmeid ([15]) ja

d) varade toetusmeedet Citadele puhul ([16]).

3. **AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED**

3.1. **Läti võetud lisameetmed Parex Banka, Citadele ja Reverta suhtes**

(19) Aruandest, mille järelevalve eest vastutav isik ([17]) esitas 29. augustil 2013, ning dokumentidest ja teabest, mida Läti on esitanud alates 2013. oktoobrist, on nähtunud, et Läti oli komisjoni eelnevalt teavitamata jõustanud järgmised meetmed:

a) 22. mail 2009 andis Läti Parex Bankale 50,27 miljoni lati suuruse allutatud laenu (mis kvalifitseerus teise taseme omavahenditeks), mille tähtaeg oli seitse aastat, st 21. maini 2016 (edaspidi „esimene meede"). Selle allutatud laenu tähtaeg ületab esimeses päästmisotsuses kehtestatud ja Parexit käsitlevas lõplikus otsuses kinnitatud viieaastast maksimumtähtaega;

b) 27. juunil 2013 andis Läti allutatud laenudest 37 miljoni lati tagasimaksmiseks (Lätil oli tol hetkel allutatud laene koguväärtuses 45 miljonit latti) Citadelele 18 kuud ajapikendust (edaspidi „teine meede") ([18]). Läti ei teavitanud allutatud laenude tähtaja pikendamisest komisjoni;

([13]) Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjendused 55–57.
([14]) Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjendused 58–61.
([15]) Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjendused 62–68.
([16]) Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjendused 69–70.
([17]) Järelevalve eest vastutav isik nimetati ametisse mandaadiga, millele Reverta, Citadele ja Läti ametiasutused kirjutasid alla 28. veebruaril 2011. Järelevalve eest vastutav isik on esitanud eelnevat poolaastat käsitlevaid poolaastaaruandeid alates poolaastast, mis lõppes 31. detsembril 2010.
([18]) Pärast Parex Banka varade jagamist asutati 1. augustil 2010 Citadele. Parexit käsitleva lõpliku otsusega kiideti heaks kõikide varem Parex Bankale antud allutatud laenude ülekandmine Citadelele. Läti ei andnud Parex Bankale varade jagamise ajal teise taseme omavahendeid ega oleks saanud anda seda ka pärast varade jagamist, nagu on kirjeldatud üksikasjalikumalt menetluse algatamise otsuse põhjenduses 21.
3. septembril 2009 nõustus EBRD refinantseerima osa allutatud laenust, mille Läti oli varem Parex Bankale andnud. 31. detsembri 2009. aasta seisuga oli Läti andnud Parex Bankale allutatud laene kogusummas 37 miljonit latti, EBRD refinantseeritud allutatud laenu suurus oli 13 miljonit latti.
Varade jagamise ajal võttis Läti EBRD 13 miljoni lati suurusest allutatud laenust üle 8 miljoni lati. 1. augusti 2010. aasta seisuga oli Läti allutatud laenude kogusumma 45 miljonit latti (kusjuures laenudel olid erinevad tähtajad) ja EBRD puhul oli sama summa 5 miljonit latti.

c) peale selle on Läti andnud alates 2011. aastast Revertale likviidsustoetust, mis ületab komisjoni poolt Parexit käsitleva lõpliku otsusega heaks kiidetud piirnormi nii põhistsenaariumi kui ka halvima stsenaariumi puhul ([19]).

(20) Teave, mis oli komisjonile menetluse algatamise otsuse tegemise ajal esimese ja teise meetme kohta kättesaadav, tekitas komisjonis tõsiseid kahtlusi, kas kõnealuseid meetmeid saab pidada siseturuga kokkusobivaks, võttes arvesse, et:

a) Läti antud allutatud laenude kokkusobivust käsitlevas algses hinnangus peeti minimaalselt vajalikuks viieaastast laenutähtaega, mille põhjal meetmeid saaks pidada kokkusobivaks, ning

b) ei esitatud ühtki uut väidet põhjendamaks, miks pikem tähtaeg oli tegelikult minimaalselt vajalik.

(21) Samamoodi ei esitatud menetluse algatamise otsuse tegemise ajal piisavaid väiteid kolmanda meetme kokkusobivuse tõestamiseks.

(22) Eelnimetatud põhjustel algatas komisjon seoses põhjenduses 19 kirjeldatud esimese, teise ja kolmanda abimeetme kaudu antud ebaseadusliku abiga nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 ([20]) artikli 13 lõike 1 ja artikli 4 lõike 4 kohase ametliku uurimismenetluse.

3.2. **Citadele varahalduse loovutamise kohustuse täitmata jätmine**

(23) Läti ei ole täitnud ka Parexit käsitlevasse lõplikusse otsusesse kirja pandud kohustust loovutada Citadele varahaldusvaldkond ilma loovutamise eest vastutava usaldusisiku abita 30. juuniks 2013 või kõnealuse isiku abiga 31. detsembriks 2013 (edaspidi „neljas meede") ([21]). Seega on jäetud täitmata kohustus loovutada Citadele varahaldusvaldkond nimetatud tähtaegadeks.

(24) Komisjon järeldas menetluse algatamise otsuses, et põhjenduses 21 kirjeldatud kohustuse täitmatajätmine kujutab endast abi kuritarvitamist. Seepärast otsustas komisjon vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artiklile 16 algatada ametliku uurimismenetluse abi kuritarvitamise suhtes.

4. **HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED**

(25) Pärast menetluse algatamise otsuse tegemist sai komisjon märkused ühelt isikult, kelle esitatud teave ei tõendanud tema kvalifitseerumist huvitatud pooleks, st pooleks (nt konkurent või ametiliit) ([22]), kelle puhul meede oleks võinud mõjutada tema *enda* huve, ega tema tegutsemist huvitatud poole nimel.

(26) Saadud märkused käsitlesid Parex Bankaga seotud väidetavat ebaseaduslikku tegevust ega olnud seotud esimese, teise ja kolmanda meetmega, mida Läti oli kohaldanud Parex Banka, Citadele ja Reverta suhtes, ega ka neljanda meetmega. Märkustes käsitleti peamiselt fakte ja teavet, mis ei puudutanud otseselt riigiabi eeskirjade täitmise tagamist vaatlusaluse juhtumi puhul. Käesoleva otsuse tegemisel toimunud hindamise käigus registreeriti ja võeti need märkused seepärast arvesse kui üldine turuteave.

5. **LÄTI MÄRKUSED AMETLIKU UURIMISMENETLUSE KOHTA**

(27) Pärast menetluse algatamise otsuse tegemist esitas Läti 26. mail 2014 märkused, et kõrvaldada kahtlused, mis olid tekkinud komisjonil esimese, teise ja kolmanda meetme siseturuga kokkusobivuse suhtes, samuti Citadele varahaldusvaldkonna loovutamise kohustuse täitmata jätmise suhtes.

([19]) Seda on kirjeldatud üksikasjalikumalt menetluse algatamise otsuse põhjenduses 21.
([20]) Nõukogu määrus (EÜ) nr 659/1999, 22. märts 1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1).
([21]) Vt Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjendus 73.
([22]) Vt määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkt h.

(28) 30. mail 2014 esitas Läti ka ajakohastatud ümberkorralduskava, mis sisaldas käesoleva otsuse punktides 5.1–5.5 esitatud teavet ja teavet tasakaalustavate meetmete kohta.

(29) Pärast komisjoni teabenõuet esitas Läti 23. juunil 2014 lisaandmed teise meetme kohta.

5.1. **Allutatud laenude esialgne tähtaeg, mis ületas päästmisotsustes ja Parexit käsitlevas lõplikus otsuses kindlaks määratud tähtaega (esimene meede)**

(30) 26. mail 2014 esitatud märkustes väidab Läti, et esimese meetme võtmine oli vajalik selleks, et võimaldada Parex Bankal täita kohaldatavaid solventsusnõudeid ja hoida sellega ära Läti hapra, suuresti läbipõimunud ja tihedalt seotud pangandussüsteemi pöördumatu kokkuvarisemine.

(31) Läti väidab, et esimese päästmisotsuse vastuvõtmise ajal oli Läti ametiasutustel vähe teavet Parex Banka tegeliku finantsolukorra ja panga varade kvaliteedi kohta. Seepärast kohustus Läti oma esialgses komisjonile saadetud taotluses riigiabi meetmed heaks kiita andma allutatud laene, mille tähtaeg oli viis aastat, sest see tähtaeg oli miinimum, mida nõuti allutatud laenude kvalifitseerumiseks teise taseme omavahenditeks vastavalt Läti õiguse asjakohastele sätetele.

(32) Veel nendib Läti, et hindamaks paremini Parex Banka finantsolukorda, palus ta PricewaterhouseCoopersil teha Parex Bankas hoolsuskohustuse audit, millega jõuti lõpule 26. jaanuaril 2009, pärast esimese päästmisotsuse vastuvõtmist.

(33) Samal ajal toonitab Läti, et turuolukord oli 2008.–2009. aastal väga heitlik ja laenude kvaliteet alanes oodatust kiiremini. Olukorra halvenemise tõttu võttis komisjon Parex Banka jaoks vastu kolm päästmisotsust ja Läti esitas mitu Parex Banka ümberkorralduskava versiooni, millest kõige viimane edastati 11. mail 2009 (edaspidi „2009. aasta ümberkorralduskava").

(34) Sellega seoses selgitab Läti, et päästmisotsustes esitatud eeldused ja prognoosid aegusid ruttu majanduskeskkonna kiire muutumise tõttu, mida põhjustas peamiselt üleilmne finantskriis ja turu vähenev usaldus Parex Banka vastu. Nii jõudis Läti järeldusele, et Läti poolt Parex Bankale antud allutatud laenude viieaastasest tähtajast ei piisa enam Läti hapra pangandussüsteemi stabiliseerimiseks. Selgus, et Parex Banka, mis oli tollal süsteemne pank, vajas tegelikult allutatud laene, mille tähtaeg oli pikem kui viis aastat, et täita solventsusnõudeid ja eelkõige kohaldatavaid kapitali adekvaatsuse nõudeid.

(35) Parex Banka suhtes allutatud laenude andmise ajal kohaldatud õigusraamistiku alusel (mis põhines Basel II standarditel) ([23]) oleks viieaastastest laenudest kogusummas 50,27 miljonit latti kvalifitseerunud teise taseme omavahenditeks vaid 80 % (st üksnes 40,22 miljonit latti). Allutatud laenude kogusumma suhtes tuli regulatiivsel eesmärgil kohaldada igal aastal kumulatiivset diskontotegurit (või amortiseerimistegurit), et kajastada nende vahendite kui regulatiivse kapitali positiivsete komponentide väärtuse vähenemist. Seetõttu on viieaastane laen kapitali adekvaatsust silmas pidades alguses rahastamiskõlblik vaid 80 % ulatuses, teise aasta alguses 60 % ulatuses jne.

(36) Läti põhjendab seda väidet võrdlevate lisaarvutuste abil, millest nähtub, et kui Läti oleks andnud allutatud laene vaid viieks aastaks, ei oleks need algusest peale teise taseme omavahenditeks täielikult kvalifitseerunud.

(37) Seitsmeaastase tähtaja kehtestamine oli Läti poolt Parex Bankale antud allutatud laenude puhul vajalik selleks, et võimaldada riigi antud allutatud laenude kogu 50,27 miljoni lati suurusel kogusummal kvalifitseeruda 2009.–2010. aastal teise taseme omavahenditeks ja anda sellega Parex Bankale võimalus saavutada oma kapitali adekvaatsuse sihtmäär. Tabelis 1 on esitatud iga aasta lõpus Parex Bankale kuulunud rahastamiskõlblikud teise taseme omavahendite summad 2009. aasta mais antud 50,27 miljoni lati suuruse allutatud laenu tähtaja alusel.

([23]) 23 Basel II nime all tuntakse kapitali mõõtmise ja omavahendite nõuete rahvusvahelise lähendamise läbivaadatud raamistikku (International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework), milles on määratud pangandusorganisatsioonide miinimumkapitali nõuete kehtestamiseks kindlaks hulk nõudeid. Raamistiku on koostanud Baseli pangajärelevalve komitee ehk rühm G10 keskpanku ja pangandussektori järelevalveasutusi, kes töötasid esimesed nõuded välja 1988. aastal.

Tabel 1

2009. aasta mais antud allutatud laenu tähtaeg ja selle kvalifitseerumine teise taseme omavahenditeks (miljonites lattides)

Tähtaeg	2009	2010	2011
5aastane laen	40,22	30,16	20,11
6aastane laen	50,27	40,22	30,16
7aastane laen	**50,27**	**50,27**	**40,22**
8aastane laen	50,27	50,27	50,27

(38) Läti selgitab, et 9. juunil 2009 tutvustas Nomura International (kelle Läti määras 2009. aasta märtsis korraldama Parex Banka müüki) Läti ametiasutustele Parex Banka müümise strateegiat väga jõulise tegevuskava kaudu, milles nähti ette müügi lõpuleviimine 2010. aastal. Seepärast oli vajalik, et Parex Banka vastaks kohaldatavatele kapitalinõuetele täielikult vähemalt 2010. aasta lõpuni.

(39) Lõpetuseks väidab Läti, et kui allutatud laenu tähtaeg oleks olnud vaid viis aastat, oleks 2009. aasta ümberkorralduskava pidanud sisaldama muid meetmeid, et tugevdada Parex Banka kapitali adekvaatsust muul viisil (nt uue omakapitali süstid, allutatud laenude tähtaja viivitamatu pikendamine jne). Selliste meetmete puudumine oleks jätnud hoiustajad kaitseta ja ohustanud tõsiselt Läti finantssüsteemi stabiilsust.

5.2. **Allutatud laenude tähtaja pikendamine, millest jäeti teatamata (teine meede)**

(40) Teise meetme kohta väidab Läti, et allutatud laenu tähtaega oli vaja veelgi pikendada 2013. aastal toimunud regulatiivsete muudatuste tõttu. 1. märtsil 2013 teatas Läti finants- ja kapitaliturgude komisjon Citadelele, et kontserni kapitali adekvaatsuse absoluutmäär peab jõudma 2013. aasta lõpuks vähemalt 10 protsendini, samal ajal kui olemasolevate ja potentsiaalsete riskide käsitlemise soovituslik suhe oli […]. Enne 2013. aasta märtsi oli minimaalne nõutav kapitali adekvaatsuse määr olnud 8,4 %.

(41) Läti sõnul kohaldati teist meedet heas usus, kuivõrd Läti ametiasutused leidsid, et see meede on kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva investori põhimõttega ega põhjusta riigile varalist kahju.

(42) Edasi kinnitab Läti, et teise meetme kohaldamise ajal leidis riik koos Citadelega heas usus, et võimalus pikendada kõnealuse allutatud laenu tähtaega oli ette nähtud komisjoni asjaomaste otsuste ja ümberkorralduskavaga.

(43) Läti väitel oleks iga turuinvestor andnud Citadele enamusaktsionärina endast parima, et säilitada oma investeeringu väärtus nii suures ulatuses kui võimalik, ning oleks olnud valmis võtma vastu ja rakendama vajalikke meetmeid, et hoida ära oma aktsiate arvestusliku väärtuse vähenemine panga suutmatuse tõttu täita oma kapitalinõudeid. Kui Citadele oleks jätnud tollased finants- ja kapitaliturgude komisjoni kehtestatud rangemad kapitali adekvaatsuse nõuded täitmata, oleksid olnud ohus panga stabiilsus, elujõulisus ja turustatavus, mis oleks lõppkokkuvõttes mõjutanud võimalust müüa pank heas finantsolukorras.

(44) Läti esitab ka vastupidise stsenaariumi, mille puhul ei oleks teist meedet võetud. Selle stsenaariumi kohaselt ei oleks soovitatud kapitalimäära saavutatud, sest kapitali adekvaatsuse määr oleks olnud 31. detsembril 2013 võrreldes minimaalse nõutava 10 protsendiga alla 9,3 %.

(45) Läti väidab ka seda, et Citadele kapitali adekvaatsuse suurendamiseks ei olnud võimalik võtta alternatiivseid meetmeid (nt suurendada kapitali või anda uusi allutatud laene). Konkreetsemalt märgib Läti, et Citadelel oleks olnud võimatu saada allutatud laene 2013. aastal kolmandatest isikutest investoritelt, võttes arvesse Läti ametiasutuste kohustust Citadele lühikese aja jooksul (st 31. detsembriks 2014) loovutada. Ebakindlus panga võimaliku omandaja ja tema tulevase strateegia suhtes oleks pannud allutatud laenude andjaid nõudma iga Citadelele antava allutatud laenu puhul müügioptsiooni (kontrolli ülemineku klausel) ([24]). See oleks tähendanud, et selliste allutatud laenude tegelikku tähtaega oleks peetud laenu andmisel lühemaks kui viis aastat ja seega ei oleks laenud kvalifitseerunud teise taseme omavahenditeks.

(46) 23. juunil 2014 andsid Läti ametiasutused vastuse komisjoni teabenõudele selle kohta, kas Läti pöördus Citadelega seotud allutatud laenude tähtaja võimaliku pikendamise küsimuses EBRD poole. Oma vastuses kinnitavad nad, et nad ei pöördunud enne teise meetme võtmist EBRD poole ettepanekuga, et EBRD pikendaks oma allutatud laenude tähtaega. Läti ametiasutused kordavad, et teine meede tuli võtta selleks, et ära hoida uute, rangemate kapitalinõuete eelseisev rikkumine Citadele poolt.

(47) Läti väidab, et ta pidi pikendama oma allutatud võlakirjade tähtaega viivitamata ja et ta ei arutanud EBRD allutatud võlakirjade tähtaja pikendamist võrreldavatel tingimustel.

(48) Läti sõnul kujundasid tema otsuse selles küsimuses järgmised kolm punkti.

a) Vajadus hoida tulemuslikult ära uute kapitalinõuete eelseisev rikkumine. Citadele oli arvutanud välja oma vajadused seoses teise taseme omavahenditeks kvalifitseerumisega ja jõudnud järeldusele, et erinevalt teisest meetmest, millega kaasneks tähtaja pikendamine 18 kuu võrra, oleks tähtaja mis tahes võimalik muutmine eeldanud palju märkimisväärsema ajapikenduse andmist allutatud võlakirjade puhul, millega oli seotud ka EBRD. See erinevus oli tingitud asjaolust, et kõnealuse laenu põhiosa oli väiksem ja seepärast oleks selle mõju Citadele kapitalipositsioonile olnud palju tagasihoidlikum. Samuti väidab Läti, et EBRD allutatud võlakirjade tähtaja pikendamine oleks eeldanud selles küsimuses läbirääkimisi EBRDga. Võttes arvesse erinevusi kohaldatavas õiguses ja üldises nõutavas õiguslikus struktuuris, mis tuleb alles kindlaks määrata, oleks tähtaja pikendamine EBRD allutatud laenu puhul, ja ainuisikuliselt Läti hoitavatest allutatud võlakirjadest osa samaaegne tähtaja pikendamine nõudnud keeruliste õiguslike korralduste tegemist.

b) Läti rõhutab, et ta võttis tähtaja pikendamise ajal arvesse ka seda, et EBRD allutatud võlakirjade tähtaja pikendamine oleks muutnud Citadele loovutamise koormavamaks, sest sel juhul oleks müügi ajal olnud allutatud võlakirjade kohta rohkem omavahel seotud lepinguid. Läti leidis, et selline võimalus muudaks Citadele müügi keerulisemaks, sest see võib mõjutada asjaomaseid müügitingimusi ja tõenäoliselt suurendada asjaomase tehinguga seotud kulusid.

c) Lisaks märgib Läti, et EBRD staatus Citadele suhtes oleks võinud muuta tähtaja pikendamisega nõustumise otsuse tegemise EBRD jaoks keerulisemaks. 23. juunil 2014 esitatud teabes väljendab Läti kindlat veendumust, et EBRD oleks põhimõtteliselt olnud valmis asjaomase finantsinstrumendi tähtaja pikendamisega nõustuma. Siiski tunnistab Läti, et EBRD positsioon erines Läti omast selle poolest, et Läti oli Citadele enamusaktsionär ning võis tänu sellele mõjutada otsustavalt müügiprotsessi ja pidada pakkujatega läbirääkimisi allutatud laenude erinevate tagasimaksmisvõimaluste üle. Seepärast möönis Läti, et kuna EBRDl puudus Citadele müügi üle kontroll, oleks see võinud saada kõnealuse laenu tähtaja pikendamisel takistavaks teguriks või oleks igal juhul kaasa toonud pikad läbirääkimised.

5.3. **Revertale antud likviidsustoetus, millest jäeti teatamata (kolmas meede)**

(49) Läti ja Reverta tunnistavad, et alates 2010. aasta detsembrist on Läti andnud Parex Bankale (ja seejärel Revertale) likviidsustoetust, mis on ületanud Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjenduses 55 sätestatud lubatud piirnormi. Menetluse algatamise otsuses on märgitud, et 31. detsembri 2013. aasta seisuga oli Revertale antud ja tagasi maksmata likviidsustoetuse suurus 362,52 miljonit latti, mis ületas 55,52 miljoni lati võrra halvima stsenaariumi jaoks ette nähtud 307 miljoni lati suurust likviidsustoetuse piirnormi.

([24]) Võimalus, millega allutatud võlakirjade omanikule antakse õigus nõuda pangalt oma võlakirjade tagasiostmist, kui panga kontrollivad aktsionärid pärast võlakirjade emiteerimist muutuvad.

(50) Läti väidab, et komisjon andis Parexit käsitlevas lõplikus otsuses algul loa konverteerida Parex Bankale eraldatud likviidsustoetusest kapitaliks 218,7 miljonit latti. Seda konverteeritavat summat vähendati muudetud otsuses hiljem 118,7 miljonile latile. Kui likviidsustoetusest oleks kapitaliks konverteeritud 118,7 miljonit latti, oleks likviidsustoetuse summa vähenenud ja jäänud lubatud piiridesse. Likviidsustoetuse 118,7 miljonist latist konverteeriti tegelikult kapitaliks aga üksnes 49,5 miljonit latti. Läti toob selle teguri esile kui ülemäärase likviidsustoetuse peamise põhjuse.

(51) Pealegi väidab Läti, et ülemäärase toetuse põhjustasid ka rahaliste vahendite tagamise viivitused võrreldes Parexit käsitleva lõpliku otsuse tegemise ajal kavandatud vahendite tagamise tempoga. Pahatahtlikud võlgnikud on viivitanud maksetega ja nii on rahaliste vahendite tagasisaamine umbes kaks aastat edasi lükkunud. Läti peab seda nähtust ajutiseks ja loodab, et ülemäärase likviidsustoetuse probleem kaob 2015.–2016. aastal.

(52) Sellegipoolest tunnistavad Läti ja Reverta kõrvalekaldumist neile lubatud abisummadest, mille põhjuseks olid pärast muutmisotsuse vastuvõtmist tekkinud raskused riigi toetuse nõuetekohasel jagamisel likviidsustoetuse ja kapitali sissemaksete vahel.

(53) Veel selgitavad Läti ametiasutused, et kui Parex Bankal (nüüdne Reverta) oleks jäänud alles panganduslitsents, oleks Läti pidanud paigutama Parex Bankasse esialgu kavandatust rohkem kapitali (maksevõime-eeskirjades nõutud miinimumkapital oli tõepoolest suurem kui Parexit käsitlevas lõplikus otsuses lubatud 218,7 miljoni lati suurune maksimaalne kapitalitoetus). Komisjonile esitatud esialgse ümberkorralduskava põhjal ei oleks varade müügi ja 218,7 miljoni lati konverteerimisega loodud majanduslikust väärtusest Parex Bankale piisanud, et täita õigusaktidega ette nähtud kapitali adekvaatsuse nõudeid.

(54) Seepärast oleks Parex Banka (Reverta) vajanud litsentsi allesjäämise korral lisakapitali. Pärast panganduslitsentsi äravõtmist piirduti täiendava abi andmisel summaga, mis oli vajalik panga tegevuse lõpetamiseks.

(55) Läti sõnul ei olnud pärast 31. detsembrit 2011 likviidsustoetust enam vaja edasi kapitaliks konverteerida, sest Revertalt oli panganduslitsents ära võetud. Läti teatas komisjonile muutmisotsuse vastuvõtmisele eelnenud teabevahetuse käigus oma kavast mitte konverteerida likviidsustoetust pärast 31. detsembrit 2011 kapitaliks, kuid ta ei kinnitanud oma tahet seda kava ka tegelikult järgida, ei teinud selgelt kindlaks konverteerimatajätmise tehnilisi tagajärgi ega teavitanud nendest komisjoni. Eelkõige jättis Läti nimetamata selle, et toetuse kapitaliks konverteerimata jätmise tulemusel ei kahane likviidsustoetusena antud vahendid nii kiiresti, nagu oli nõutud Parexit käsitlevas lõplikus otsuses.

(56) Kuna 31. detsembriks 2011 oli likviidsustoetusest kapitaliks konverteeritud vaid 49,5 miljonit latti ja konverteerimata oli 69,2 miljonit latti, jäi likviidsustoetus lubatust suuremaks umbes sama summa võrra.

(57) Läti sõnul oli likviidsustoetuse säilitamine ja selle kapitaliks konverteerimata jätmine Läti ametiasutusi kõige vähem koormav meede ja see vähendab tegelikult riigiabi minimaalselt vajalikuni.

(58) Läti ja Reverta kinnitavad, et Reverta ei vaja enam uusi rahalisi vahendeid. Kuna kapitaliks konverteeritav likviidsustoetuse summa on väiksem, eeldab Läti, et Revertale on jäänud likviidsustoetust alles 2014. aasta lõpuks [300–350] miljonit latti, 2015. aasta lõpuks [250–300] miljonit latti ning 2016. ja 2017. aasta lõpuks (Reverta likvideerimisel) [200–250] miljonit latti. Läti sõnul ületab see likviidsustoetus algul lubatud piirnormi, sest i) kapitaliks on konverteeritud vähem likviidsustoetust ja ii) Reverta tegevuse lõpetamise tõttu laekub eeldatavasti esialgu kavandatust vähem raha.

(59) Tuginedes uuele rahaliste vahendite prognoosile, mis kajastab raskusi varade tagasisaamisel, eeldab Läti, et Revertal on likvideerimisprotsessi lõppedes (31. detsember 2017) [250–300] miljoni lati suurune negatiivne kapitalipositsioon.

5.4. **Varahaldusvaldkonna loovutamise kohustus (neljas meede)**

(60) Läti alustas Citadele müügiga 2011. aastal, et täita võetud kohustusi, mis olid kirja pandud Parexit käsitlevasse lõplikusse otsusesse. Esimeses müügikatses oli nõustaja Nomura International, kuid see katse oli edutu euroala tabanud tormiliste sündmuste tõttu, mille põhjuseks oli majandus- ja finantskriis Kreekas, samuti Snorase ja Latvijas Krājbanka kokkuvarisemine vastavalt Leedus ja Lätis.

(61) 2013. aasta veebruaris tellis Läti sõltumatult eksperdilt […] spetsiaalse uuringu, milles käsitleti muu hulgas seda, millist mõju avaldab varahaldusvaldkonna müük võetud kohustusega kindlaks määratud kuupäeval. Ekspert tõendas, et kahe eraldi üksuse (varahaldusvaldkond ja Citadele ülejäänud osa) väärtus on Citadele kui terviku väärtusest väiksem. Seepärast vähendaks Citadele ilmajätmine varahaldusvaldkonnast panga arvestuslikku väärtust ja kahjustaks seega aktsionäride huve. Ekspert näitas erinevate prognooside varal, et ilma varahalduseta „väheneks panga tegevuskasum peadpööritava kiirusega […]" ja et panga […] halveneks.

(62) Läti sõnul oleks varahaldusvaldkonna loovutamine 2013. aastal ülejäänud Citadelest eraldi kahjustanud eksperdi uuringu põhjal Citadele elujõulisust ja sellest tulenevalt panga turustatavust. See oleks märkimisväärselt vähendanud panga suutlikkust meelitada erainvestoreid tegema Citadelesse mõistliku hinnaga investeeringuid. Seepärast algas 2013. aastal välisnõustajate Société Générale ja Linklaters LLP toel teine müügiprotsess, mis hõlmas kogu Citadelet. Kaks müügimeetodit, mida praegu kaalutakse, on ühinemine ja ülevõtmine ning esmane avalik pakkumine.

5.5. **Läti kavandatud tasakaalustavad meetmed**

(63) Tagamaks, et täiendav abi, mida Läti andis Parex Bankale, Citadelele ja Revertale esimese, teise ja kolmanda meetme kaudu, oleks liidu riigiabi eeskirjade alusel siseturuga kokkusobiv, ning põhjusel, et Citadele varahaldus jäi ettenähtud tähtajaks loovutamata (neljas meede), on Läti välja pakkunud hulga kohustusi, mis on kirjas põhjendustes 64–73.

5.5.1. *Citadele müügi ja varahaldusvaldkonna loovutamise tähtaeg*

(64) Läti ja Citadele kohustuvad andma endast parima, et saada nii ruttu kui võimalik ja igal juhul enne […] siduvad pakkumised kogu Läti Vabariigi osaluse (sh varahaldusvaldkond) müümiseks Citadeles. Müük viiakse lõpule hiljemalt […]. Müügitehingu sobiv ülesehitus ja toimumise kord (nt äritegevuse müük või esmane avalik pakkumine) jäävad Läti Vabariigi (ja tema nõustaja) otsustada, tingimusel et lõppkokkuvõttes loovutab Läti Vabariik kogu oma osaluse Citadeles hiljemalt […]. Esmase avaliku pakkumise korral kohustub Läti Vabariik leppima finants- ja kapitaliturgude komisjoniga hiljemalt […] kokku juriidiliselt siduvas prospektis.

(65) Samuti kohustuvad Läti ja Citadele määrama loovutamise eest vastutava isiku, kui hiljemalt […] ei ole saadud ühtki siduvat pakkumist või kui sama eesmärgiga esmase avaliku pakkumise puhul ei ole finants- ja kapitaliturgude komisjoniga prospektis kokku lepitud. Sellisel juhul astub Läti Vabariik vajalikud sammud, et tagada loovutamise eest vastutava usaldusisiku määramine ja töölehakkamine alates […]. Loovutamise eest vastutavaks usaldusisikuks võib määrata alates […] ka Citadele müügi finantsnõustaja. Loovutamise eest vastutava usaldusisiku määramise korral kohustuvad Läti ja Citadele hankima hiljemalt […] siduvad ja kõikide poolte jaoks tagasivõetamatud pakkumised ning sõlmima hiljemalt […] siduva ja tühistamatu kokkuleppe, et müüa hiljemalt […] kogu Läti Vabariigi osalus Citadeles.

(66) Lisaks võtavad Läti ja Citadele endale kohustuse, et alates […] Citadele uus äritegevus […] ja Citadele ülejäänud äritegevus […], kui Läti Vabariik ei ole sõlminud hiljemalt […] siduvat ja tühistamatut kokkulepet, milles nähakse ette, et kogu Läti Vabariigi osalus Citadeles tuleb müüa hiljemalt […], või kui esmane avalik pakkumine ei võimalda Lätil müüa kogu oma osalust Citadeles hiljemalt […].

(67) Läti ja Citadele kohustuvad lõpetama ostu-müügitehingu kogu Läti Vabariigi osaluse müümiseks Citadeles hiljemalt […]. Kui selle osaluse müümine ei ole hiljemalt […] lõpule viidud, võtavad Läti ja Citadele endale kohustuse, et Citadele uus äritegevus […] ja Citadele ülejäänud äritegevus […].

(68) Kui Citadele on […] ükskõik millisel põhjendustes 64–67 nimetatud juhul, võib Läti Vabariik ja/või Citadele kolmanda isiku huvi korral sellisele isikule müüa ja üle anda ükskõik millise Citadele äritegevuse osa (ilma et see piiraks […] põhimõtete kohaldamist ja ilma uut riigiabi andmata).

5.5.2. *Lubatud kapitalisissemaksete edasine vähendamine*

(69) Reverta puhul lubati muutmisotsusega konverteerida kapitaliks riigi hoiuseid ja nende intresse (likviidsustoetus) kogusummas 118,7 miljonit latti. Kuna praeguseks on likviidsustoetusest kapitaliks konverteeritud vaid 49,5 miljonit latti, teeb Läti ettepaneku alandada Läti poolt Revertale antava kapitali maksimaalse kogusumma varasemalt 118,7 miljonilt latilt viivitamata ja alaliselt 49,5 miljonile latile.

5.5.3. *Kohustus tõhustada koormuse jagamise meetmeid, hoides ära raha väljavoolu Reverta allesjäänud allutatud võlausaldajatele*

(70) Läti tunnistab vajadust tõhusamate koormuse jagamise meetmete järele, et tagada esimese, teise ja kolmanda meetme kokkusobivus siseturuga. Tõhusamate meetmetega tagatakse muu hulgas see, et Revertale ja Citadelele antavast täiendavast riigiabist ei saaks põhjendamatult kasu ükski kolmas isik.

(71) Sel eesmärgil kohustub Läti tõhustama varasemaid koormuse jagamise kohustusi, teisendades Parex Banka endiste enamusaktsionäride, nende tütarettevõtjate ja teiste allutatud laene (edaspidi „allesjäänud allutatud laenud") andnud võlausaldajate (edaspidi „allesjäänud allutatud võlausaldajad") kohustused ja nõudeõigused.

(72) Reverta on ületanud Parexit käsitleva lõpliku otsusega lubatud likviidsustoetuse summat osaliselt seetõttu, et allesjäänud allutatud laenudelt tuli maksta intressi. Kui Reverta ei oleks sellist intressi maksnud või kui allesjäänud allutatud laenud oleksid kohe pärast Parexit käsitleva lõpliku otsuse tegemist alla hinnatud, ei oleks Lätil esimest, teist ja kolmandat meedet sellises ulatuses võib-olla tulnud kohaldada.

(73) Eespool öeldut arvesse võttes teeb Läti ettepaneku selgitada ja tugevdada oma kohustusi seoses allesjäänud allutatud laenude puhul tasutava põhiosa ja intressiga järgmiselt.

a) Citadele ja Reverta (endine Parex Banka) ning nende tütarettevõtjad ei maksa olemasolevatelt kapitaliinstrumentidelt (sh eelisaktsiad, B-aktsiad ning teise taseme ülemised ja alumised instrumendid) intresse, dividende ega kupongiintresse (ei tasumisele kuuluvaid ega kogunevaid) ega kasuta nendega seoses ostuoptsioone teiste allutatud võlausaldajate või aktsionäride puhul kui Läti Vabariik või EBRD enne, kui Revertale ja/või Citadelele antud riigiabi on täielikult tagasi makstud, ja välja arvatud juhul, kui selleks on seadusest tulenev kohustus. Kui sellised seadusest tulenevad kohustused peaksid olemas olema, kohustub Läti need võimalikult ruttu (igal juhul hiljemalt 30. aprilliks 2015) kaotama.

b) Samuti kohustub Läti maksma allesjäänud allutatud laenude jäägi (põhiosa) tagasi alles siis, kui kogu Revertale/Citadelele antud riigiabi on täielikult tagasi makstud. See laenujääk kas:

i) hõlmatakse siduva korraldusega mitte teha allesjäänud allutatud laenude alusel ühtki makset või

ii) konverteeritakse hääleõigust mitte andvateks esimese taseme omavahenditeks või

iii) hinnatakse alla

ulatuses, mis on vajalik Reverta netovara puudujäägi katmiseks, ja tingimusel, et selleks on olemas õiguslik alus.

c) Läti võtab kõik vajalikud meetmed, et tagada hiljemalt 30. aprilliks 2015 kõikide eespool nimetatud kohustuste täitmiseks vajalike õigusnormide kehtestamine.

5.6. **Läti vastus kolmanda isiku märkustele**

(74) 6. juunil 2014 esitas Läti oma vastuse kolmanda isiku märkustele, mille komisjon oli saanud. Läti sõnul on märkustes esitatud väited põhjendamata ega ole menetluse algatamise otsuse seisukohast olulised. Läti lükkab kolmanda isiku väited tagasi ja palub jätta need komisjonil tähelepanuta.

6. HINNANG

6.1. Riigiabi olemasolu pärast uute meetmete võtmist

(75) Aluslepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik millisel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(76) Meetme liigitamiseks selliseks riigiabiks peavad olema täidetud kumuleeruvalt järgmised tingimused: a) meedet tuleb rahastada riigi ressurssidest; b) meede peab andma valikulise eelise, mis võib olla soodne teatud ettevõtjatele või teatud kaupade tootjatele; c) meede peab moonutama või ähvardama moonutada konkurentsi ja sel peab olema potentsiaal kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.1.1. *Esimene meede*

(77) Asjaolu, et Läti poolt Parex Bankale allutatud laenude andmine kujutas endast riigiabi, tehti kindlaks esimeses päästmisotsuses, kus komisjon kiitis heaks viieaastase tähtajaga allutatud võlakirjade emiteerimise kui siseturuga kokkusobiva abimeetme. Komisjon otsustas tollal, et turumajanduse tingimustes tegutsev investor ei oleks andnud allutatud laenu, mille tähtaeg on viis aastat ([25]).

(78) Allutatud laenud, mille Läti Parex Bankale andis, olid identsed komisjoni heaks kiidetud meetmega, kui jätta kõrvale asjaolu, et nende tähtaeg oli pikem, millega anti Parex Bankale lisaeelis.

(79) Allutatud laenuga, millel on seitsmeaastane tähtaeg, antakse laenuvõtjale suurem eelis kui allutatud laenuga, mille tähtaeg on viis aastat, sest investori risk suureneb investeeringu tähtaja pikenedes. See, et turumajanduse tingimustes tegutsev investor oleks andnud pikema, seitsmeaastase tähtajaga allutatud laenu, on isegi vähem tõenäoline kui see, et ta oleks andnud selle laenu viieks aastaks. Seepärast tähendas allutatud laenu pikem tähtaeg Parex Banka jaoks lisaeelist võrreldes sellise allutatud laenuga, millele oli antud heakskiit päästmisotsustes ja Parexit käsitlevas lõplikus otsuses. Kuna kõik muud riigiabi olemasoluks nõutavad tingimused olid esimeses päästmisotsuses juba kindlaks tehtud, kujutab esimene meede endast täiendava riigiabi andmist.

6.1.2. *Teine meede*

(80) 27. juunil 2013 andis Läti allutatud laenudest 37 miljoni lati tagasimaksmiseks (Lätil oli tol hetkel allutatud laene koguväärtuses 45 miljonit latti) Citadelele 18 kuud ajapikendust.

(81) Menetluse algatamise otsuses andis komisjon lisaargumentide puudumisel hinnangu, et turumajanduse tingimustes tegutsev investor ei oleks sellist ajapikendust võimaldanud, sest võrreldes allutatud laenude varasema vormiga tõi see kaasa lisariskid. Seepärast leidis komisjon, et allutatud laenu tähtaja pikendamisega andis riik Citadelele lisaeelise ja seega täiendavat abi, võrreldes sellise allutatud laenuga, millele oli antud heakskiit päästmisotsustes ja Parexit käsitlevas lõplikus otsuses.

(82) Läti on väitnud, et turuinvestor oleks teinud ratsionaalse otsuse võtta konkreetseid meetmeid, et säilitada oma investeeringu väärtuse allesjäämiseks panga kapitali adekvaatsus. Sisuliselt väidab Läti seega, et teise meetmega ei antud Citadelele mingit eelist, sest täiendava abi andmine oli kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõttega.

(83) Komisjon ei vaidlusta seda, et turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõte on kohandatav selliste tehingute suhtes nagu teine meede. Siiski tuletab komisjon meelde, et liidu kohtud on toonitanud, et kui liikmesriik tugineb haldusmenetluses sellele kriteeriumile, peab ta kahtluse korral tõendama üheselt ning lähtudes objektiivsetest ja kontrollitavatest tõenditest, et rakendatav meede pärineb temalt kui aktsionärilt, ning et selles

([25]) Esimese päästmisotsuse põhjendus 40.

osas võivad olla nõutavad tõendid, millest ilmneb, et kõnealune otsus põhineb majandushinnangutel, mis on sarnased nendega, mille käesoleva juhtumi asjaoludel oleks mõistlik erainvestor, kes on nimetatud liikmesriigiga võimalikult sarnases olukorras, enne selle investeeringu tegemist hankinud, et kindlaks teha sellise investeeringu kasumlikkus tulevikus ([26]).

(84) Seda arvesse võttes leiab komisjon, et Läti väidet, nagu oleks ta toiminud kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõttega, ei ole põhjendatud kaalukate argumentide ja üksikasjaliku analüüsiga.

(85) Esiteks ei ole komisjonile esitatud mingeid tõendeid selle kohta, et Läti oleks hinnanud teise meetme rakendamise otsuse tegemise ajal oma Citadelesse tehtud investeeringu väärtust. Aktsionärist turuinvestor oleks Citadele väärtust hinnanud, et teha kindlaks sellesse panka tehtud investeeringu väärtus enne ja pärast teise meetme rakendamist, ning oleks neid kaht näitajat võrrelnud. Komisjon leiab, et kasumile keskenduv turuinvestor oleks teinud kõigepealt kindlaks oma investeeringu nüüdisväärtuse pangas ning selgitanud seejärel välja, kas selle investeeringu väärtus on allutatud laenude tähtaja edasise pikendamise korral kaitstud. Kui sellise analüüsi tulemusel oleks selgunud, et investeeringu väärtus on kaitstud või et see isegi suureneb, oleks kasumile keskenduv turuinvestor teise sammuna võrrelnud väärtuse kaitsmise (või isegi suurendamise) alternatiivkulude ja väärtuse erinevust.

(86) Kui Läti oleks teinud sellise analüüsi, oleks ta pidanud tõestama, et laenutähtaja pikendamine oli tõhus meede vähemalt selleks, et kaitsta investeeringu väärtust, ning oleks seejärel pidanud näitama, et sellise meetme võtmise alternatiivkulud on väiksemad kui lisandunud väärtus. Vaid siis, kui tähtaja pikendamise alternatiivkulud oleksid olnud teise meetme võtmise tulemusel säilinud väärtusest väiksemad, saaks komisjon nõustuda, et Läti on toiminud kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõttega. Läti ei ole aga esitanud ei teise meetme võtmise otsuse tegemise ajal koostatud hinnangut investeeringu väärtuse kohta ega ka analüüsi, millest nähtuks, et tähtaja pikendamise alternatiivkulud olid väiksemad kui teise meetme rakendamise tulemusel säilinud väärtus.

(87) Seepärast leiab komisjon, et teist meedet ei saa pidada kooskõlas olevaks viisiga, kuidas oleks käitunud turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja olukorras, mis oleks olnud võrreldav Läti olukorraga 2013. aasta juunis.

(88) Teiseks on turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõtte kohaldamisel väljakujunenud printsiipide alusel igal juhul nõutav võrdlus mõistliku erainvestori käitumisega olukorras, mis on liikmesriigi olukorraga võimalikult sarnane ([27]). Seepärast oleks Läti pidanud võtma oma Citadelesse tehtud investeeringu väärtuse hindamisel arvesse Citadele müügiga seotud kohustusi, mis olid kirja pandud Parexit käsitlevas lõplikus otsuses. Teise meetme rakendamise ajal 2013. aasta juunis kuulus nende hulka kohustus loovutada Citadele 31. detsembriks 2014, samuti kohustus loovutada Citadele ilma varahaldusvaldkonnata (sest varahaldus tuli loovutada eraldi, juhul kui see ei olnud 30. juuniks 2013 müüdud). Kuna 27. juuniks 2013, mil laenutähtaega pikendati, ei oldud leitud varahaldusvaldkonnale ühtki ostjat, oleks erainvestor järeldanud, et varahaldusvaldkonda ei ole võimalik koos Citadelega 30. juuniks 2013 — Parexit käsitlevas lõplikus otsuses kehtestatud tähtajaks — müüa ja seepärast tuleb need kaks üksust müüa eraldi.

(89) Lisaks ei oleks panga eraaktsionäril olnud liikmesriigi olukorraga võimalikult sarnases olukorras alust eeldada, et kõnealuste kohustuste täitmisest loobutakse või et nende täitmine lükatakse edasi, sest kõikide selliste muudatuste jaoks oli vaja komisjoni heakskiitu. Seepärast ei saanud investeeringu väärtuse kindlakstegemisel 2013. aasta juunis olla mingeid ootusi, et kõnealused kohustused on ebaolulised, sest ei olnud võimalik eeldada, et komisjon kiidab heaks ükskõik kumma kohustuse mis tahes muutmise enne perioodi, mille jooksul Lätil tuli need kohustused täita.

(90) Et teha otsus tähtaja pikendamise kohta, oleksid tegurid, mida võeti arvesse Läti poolt Citadelesse tehtud investeeringu väärtuse hindamisel 2013. aasta juunis, pidanud järelikult hõlmama Parexit käsitlevasse otsusesse kirja pandud kohustusi. Läti ei ole esitanud tõendeid selle kohta, et ta arvestas kõikide nende teguritega, ega ka selle kohta, et tema investeeringu väärtus oli neid tegureid arvesse võttes tol hetkel suurem kui tähtaja pikendamise alternatiivkulud. Ka sel põhjusel ei saa komisjoni meelest pidada teist meedet kooskõlas olevaks

([26]) Otsus kohtuasjas C-124/10 P: komisjon *vs.* EDF (ECLI:EU:C:2012:318, punktid 82 ja 84).
([27]) Vt otsus kohtuasjas 303/88: Itaalia *vs.* komisjon (ECLI:EU:C:1991:136).

viisiga, kuidas oleks käitunud turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja olukorras, mis oleks olnud võrreldav Läti olukorraga 2013. aasta juunis.

(91) Kolmandaks, isegi kui Läti oli analüüsinud piisavalt üksikasjalikult teist meedet kui vahendit, mille abil säilitada 2013. aasta juuni seisuga oma Citadelesse tehtud investeeringu väärtus, ning isegi kui ta oli võtnud sellises analüüsis arvesse Citadele eraldi müügist ja varahaldusvaldkonna eraldi loovutamisest tulenevaid piiranguid, millega turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks arvestanud, ei ole usutavad Läti väited teise meetme kulude ja Citadelesse tehtud investeeringu väärtuse kohta, mis eeldatavasti selle meetme võtmisega säilitatakse.

(92) Ühest küljest väidab Läti, et teine meede ei põhjustanud riigile mingeid kulusid, ent seda väidet ei toetata ühegi uue üksikasjaga ega tõendiga selle kohta, et Läti oleks teise meetme võtmise ajal tehtud kulusid hinnanud. Erainvestori jaoks, kes soovib teha allutatud laenu tähtaja pikendamise kohta mõistlikku otsust, oleks selline alternatiivkulude ja muude teise meetmega seotud kulude analüüs olnud meetme võtmise eeltingimus. Kuluhinnangu puudumine viib komisjoni järeldusele, et erainvestor ei oleks saanud hinnata teise meetme soovitatavust kasumi maksimeerimise seisukohast.

(93) Teisest küljest väidab Läti, et teise meetmega säilitati Citadelesse tehtud Läti investeeringu väärtus, ent seda väidet ei toeta 2013. aasta juuni seisuga Läti poolt Citadelesse tehtud investeeringu tunnusjooned. Komisjon märgib, et kasumile keskenduva investori jaoks sõltub investeeringu jooksev väärtus investeeringuga seotud tulevaste tuluvoogude (nt dividendide saamise) väljavaatest kombinatsioonis investeeritud kapitali maksumusega kindlal ajahetkel (mille võib tuletada näiteks hinnast, mida ostja maksaks aktsionäri investeeringu eest tol hetkel, või ajategurit arvesse võttes diskonteeritud hinnast, mida ostja maksaks aktsionäri investeeringu eest tulevikus). Kõik komisjonile kättesaadavad näitajad viitavad sellele, et Läti poolt Citadelesse tehtud investeeringu väärtus oli 2013. aasta juuni seisuga väike, kui üldse positiivne.

(94) Mis puudutab Citadelesse tehtud Läti investeeringuga kaasnevaid võimalikke tulevasi tuluvoogusid, siis ei ole esitatud ühtegi tõendit selle kohta, et aktsionärid oleksid võinud 2013. aasta juunis loota Citadelelt lähitulevikus ükskõik millisel hetkel mingeid dividende. Läti olukorraga võimalikult sarnases olukorras oleva eraaktsionäri ükskõik milline hinnang dividendide jagamisest saadava eeldatava tulu kohta oleks olnud seotud kohustusega Citadele 31. detsembriks 2014 loovutada. Peale selle tehti põhjenduses 61 kirjeldatud uuringus kindlaks, et Citadele toodaks ilma varahalduseta kahjumit. See järeldus vähendas veelgi väljavaadet saada kasu dividendide jagamisest, arvestades, et 27. juunil 2013 oleks turumajanduse tingimustes tegutseval ettevõtjal tulnud eeldada, et Citadele ja varahaldusvaldkond loovutatakse eraldi.

(95) Seega ei olnud tähtaja pikendamise ajal mingeid tõendeid selle kohta, et Citadele oleks võimeline (võttes arvesse eeldatavat kasumit ja kapitalimäära) jagama enne 31. detsembrit 2014 dividende, sest 10,3 % suurune kapitalimäär, mis kavatseti 31. detsembriks 2013 saavutada, oleks vaid hädavaevu ületanud nõutavat 10 % kapitali adekvaatsuse miinimummäära ja oleks jäänud tunduvalt allapoole […] % suurust kapitalimäära, mida soovitas finants- ja kapitaliturgude komisjon Citadele olemasolevate ja võimalike riskide kõrvaldamiseks. Seepärast oleks erainvestor arvestanud sellega, et alates 2013. aasta juunist on vähetõenäoline, et aktsionäridel oleks olnud oodata Citadelelt lähitulevikus dividendide jagamist.

(96) Mis puudutab Läti poolt Citadelesse 2013. aasta juunis tehtud investeeringu kogumaksumust, siis selgub Läti ametiasutuste esitatud ja 2013. aasta veebruaris koostatud uuringust, mida on kirjeldatud põhjenduses 61, et varahaldusvaldkonna eraldi loovutamine oleks mõjunud Citadelele halvasti. Olukorras, mis on võimalikult sarnane Läti olukorraga 2013. aasta juunis, oleks erainvestor võtnud arvesse asjaolu, et sõltumatu ekspert oli teinud umbes neli kuud varem kindlaks, et Citadele müügiväärtus oleks ilma varahalduseta kahe üksuse ühisest müügiväärtusest väiksem. Seepärast oleksid sellisel erainvestoril pidanud olema riskiga korrigeeritud tulu maksimeerimise seisukohast mõjuvad põhjused, et võtta allutatud laenude tähtaja pikendamisega lisariske. Läti ei ole esitanud ühtki tõendit selliste mõjuvate põhjuste kohta, mis oleksid pannud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja tollal neid lisariske võtma. Isegi kui tähtaega oleks pikendatud, puudusid tõendid selle kohta, et

ilma varahalduseta saaks Citadelet müüa […], mis viib komisjoni järeldusele, et 2013. aasta juunis ei olnud Lätil […] oma investeeringu säilitamiseks, mis oli […] teise meetme võtmiseks.

(97) Ka need uued põhjused panevad komisjoni järeldama, et teist meedet ei saa pidada kooskõlas olevaks turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja käitumisega olukorras, mis oleks olnud võrreldav Läti olukorraga 2013. aasta juunis.

(98) Neljandaks märgib komisjon lõpuks veel seda, et EBRD, kes oli 2013. aasta juunis Läti riigi kõrval ainus Citadele aktsionär, ei pikendanud oma Citadelele antud tagasimaksmata allutatud laenu tähtaega ja et Läti ei pöördunud kordagi EBRD poole, et arutada selle osalemist teises meetmes, nagu on selgitatud põhjendustes 46–48. Kui teine meede pidi olema vahend, millega säilitada Citadelesse tehtud investeeringute väärtus, on asjaolu, et selle meetme kulude kandmise koormuse jagamise arutamiseks ei tehtud ühtki katset, veel üks märk sellest, et teine meede ei olnud kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõtte nõuetega.

(99) Sellega seoses tuletab komisjon esmalt meelde, et finants- ja kapitaliturgude komisjoni kirja kohaselt oli Citadelel uue kapitali adekvaatsuse määra saavutamiseks aega kümme kuud (1. märts kuni 31. detsember 2013). Seda silmas pidades leiab komisjon, et enamusaktsionär oleks kasutanud kogu seda kümne kuu pikkust ajavahemikku selleks, et leida uue kapitalinõude täitmiseks sobiv lahendus, mis viiks miinimumini tema enda kulud. Seepärast ei too Läti väide Citadele müügi lihtsustamise kohta selgust sellesse, miks teist meedet kohaldati — ilma et Citadele vähemusaktsionäri poole oleks kordagi pöördutud — nelja kuu jooksul pärast finants- ja kapitaliturgude komisjoni kirja, selle asemel et kasutada sellest ette nähtud kümnest kuust ära rohkem.

(100) Isegi kui EBRD osalemine tähtaja pikendamises oleks tähendanud sellise meetme võtmist, mille omadused erinevad teise meetme omadest, ei esita Läti ühtki tõendit selle kohta, et selline EBRDd kaasav teistsugune meede oleks olnud vähem tõhus kui teine meede või et see oleks olnud enamusaktsionärile võrreldes teise meetme enda kuludega kulukam.

(101) Läti väitis, et kui EBRD oleks pikendanud oma allutatud laenu tähtaega, oleks Citadele müük olnud veelgi koormavam. Ometi ei ole Läti ametiasutused esitanud mingeid andmeid, millest nähtuks, et selline tähtaja pikendamine oleks niisuguseid lisakulusid tegelikult tekitanud. Et õigustada Läti väidet lisakoormuse kohta, ei ole korraldatud ühtki konkreetset uuringut, milles oleks võrreldud teise meetme võtmise järel Citadele loovutamisel tekkivaid kulusid nendega, mis kaasnevad Citadele võimaliku müügiga pärast EBRD osalusel tähtaja pikendamist. Komisjon leiab, et ükskõik milline erasektori ettevõtja, kes kaalub seda, kuidas säilitada oma Citadelesse tehtud investeeringu väärtus, suudaks vähemalt viidata samast ajast pärit hinnangule selle kohta, millised oleksid hilisema müügi korral need alternatiivkulud, mis on tingitud Citadele vähemusaktsionäri otsusest pikendada enda poolt pangale antud allutatud laenude tähtaega.

(102) Nagu on märgitud põhjenduse 48 punktis c, uskus Läti enda selgituse kohaselt, et EBRD oleks olnud valmis pikendama oma Citadelele antud laenude tähtaega. Selles kontekstis leiab komisjon, et isegi kui EBRD kaasamine oleks muutnud olukorra keerulisemaks, oleks erasektori enamusaktsionär, kaaludes Citadelele antud allutatud laenu tähtaja pikendamist, võtnud vähemalt ühendust vähemusaktsionäriga, kes oli samuti Citadele allutatud võlakirjade omanik, et näha, kas too oleks kas i) jaganud Citadelele antava lisatoetuse kulusid, pikendades enda antud laenude tähtaega, või ii) sõlminud otse enamusaktsionäriga mõne alternatiivse kokkuleppe, et katta enamusaktsionärile teise meetme võtmisega tekkivaid kulusid. Turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõtte kohaldamise mõttes ei saa komisjon nõustuda sellega, et ettevõtte enamusaktsionär oleks olnud nõus katma kogu kulu, mis oli seotud kõnealusesse ettevõttesse tehtud investeeringute väärtuse säilitamisega, ja kaitsnud sellega vähemusaktsionäri investeeringu väärtust, ilma et ta oleks isegi pöördunud viimatinimetatu poole sooviga paluda tema osalust.

(103) Kõiki neid tegureid silmas pidades on asjaolu, et 1. märtsist 2013 kuni 27. juunini 2013 ei pöördutud kordagi EBRD poole, järjekordne märk sellest, et teist meedet ei viidud ellu kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõtte nõuetega.

(104) Kõigil neljal põhjendustes 85–103 esitatud põhjusel ei ole üheselt ega objektiivsete ja kontrollitavate tõendite põhjal tõendatud, et teine meede pärineb liikmesriigilt, kes tegutseb nagu eraaktsionär. Neil asjaoludel ei saa komisjon nõustuda sellega, et Citadele võiks saada tavapärastele turutingimustele vastavates tingimustes sama eelise kui see, mis on antud talle teise meetme kujul riigi ressursside abil.

(105) Läti on rakendanud teist meedet Citadele suhtes, kes tegutseb praegu ja tulevikus rahvusvahelisele konkurentsile avatud turgudel. Seepärast mõjutab iga riigi ressurssidest antud eelis konkurentsi pangandussektoris ja liidusisest kaubandust. Lisaks on kõnealune meede valikuline, sest see toob kasu üksnes Citadelele. Seda rahastatakse riigi ressurssidest. Nagu Läti on selgitanud põhjenduses 45, ei oleks turumajanduse tingimustes tegutsev kolmandast isikust ettevõtja võtnud võrreldavatel tingimustel 2013. aasta juunis teise meetmega sarnanevat meedet. Seepärast kinnitab komisjon oma menetluse algatamise otsuses antud esialgset hinnangut, et teine meede kujutab endast täiendavat riigiabi.

6.1.3. *Kolmas meede*

(106) Revertale antud likviidsustoetus kiideti riigi hoiuste kujul algul heaks kui osa siseturuga kokkusobivatest riigiabimeetmetest, mis olid saanud heakskiidu esimeses päästmisotsuses. Komisjon märkis tollal, et Parex Bankal puuduvad likviidsed tagatised ja et Läti on hoiustanud vahendid panga likviidsusvajadusi arvesse võttes ajal, mil Parex Banka ebakindla olukorra tõttu ei olnud valmis likviidsust pakkuma ükski turuinvestor ([28]).

(107) Pärast Parexit käsitleva lõpliku otsuse tegemist (ning panga jagamist toimivaks pangaks ja rämpspangaks) kanti likviidsustoetus üle Citadelele ja Revertale. Neist esimene on oma osa likviidsustoetusest juba täielikult tagasi maksnud. Revertalt nõuti saadava likviidsustoetuse summade piiramist, nagu on kirjeldatud põhjenduse 19 punktis c. Ometi ületab likviidsustoetus, mida Revertale tegelikult antakse, isegi neid summasid, mis on heaks kiidetud Parexit käsitlevas lõplikus otsuses ette nähtud halvimas stsenaariumis. Selle täiendava likviidsustoetusega antakse võrreldes päästmisotsustes ja Parexit käsitlevas lõplikus otsuses heaks kiidetud abiga Revertale lisaeelis. Läti ei ole väitnud, et ta toimis sellise likviidsuse pakkumisel turumajanduse tingimustes tegutseva laenuandjana. Samuti ei ole Läti esitanud mingeid andmeid, mis võimaldaksid komisjonil järeldada, et Reverta võiks saada tavapärastele turutingimustele vastavates tingimustes sama eelise kui see, mis on antud talle kolmanda meetme kujul riigi ressurssidest. Ühtki muud likviidsustoetuse näitajat peale selle summa ei ole muudetud, seega leiab komisjon, et kõnealune meede kujutab endast riigiabi.

(108) Kuna põhjenduste 106 ja 107 kohaselt antakse suurema likviidsustoetusega selgelt lisaeelis võrreldes heakskiidetud abimeetmetega, kujutab see endast täiendavat abi (kuivõrd kõik teised aluslepingu artikli 107 lõike 1 kriteeriumid on endiselt täidetud).

6.2. **Uue täiendava abi kokkusobivuse õiguslik alus**

(109) Aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktiga b antakse komisjonile õigus tunnistada abi siseturuga kokkusobivaks, kui see on ette nähtud „mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks".

(110) Võttes arvesse Parex Banka süsteemset tähtsust (tegemist oli Läti juhtiva pangaga) ja panga laenutegevuse olulisust Läti majanduse jaoks abimeetmete heakskiitmise ajal, nõustus komisjon sellega, et panga raskuste kõrvaldamatajätmine oleks Läti majandusele kaasa toonud tõsised tagajärjed.

(111) Seepärast hinnati Parex Banka jaoks heaks kiidetud meetmeid päästmisotsustes ja Parexit käsitlevas lõplikus otsuses aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel ning finantskriisi kontekstis vastu võetud ja abi andmisel jõus olnud teatiste põhjal ([29]).

([28]) Esimese päästmisotsuse põhjendus 41.

([29]) Komisjoni teatis „Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras" („2008. aasta pangandusteatis") (ELT C 270, 25.10.2008, lk 8); komisjoni teatis „Finantsasutuste rekapitaliseerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatute konkurentsimoonutuste vastu" („rekapitaliseerimisteatis"), (ELT C 10, 15.1.2009, lk 2); komisjoni teatis langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris („langenud väärtusega varade teatis") (ELT C 72, 26.3.2009, lk 1); ning komisjoni teatis finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta („ümberkorraldamisteatis"), (ELT C 195, 19.8.2009, lk 9).

(112) Komisjon leiab, et esimese ja teise meetme kaudu antud täiendava abi puhul kehtib tulenevalt meetmete võtmise ajast ja meetmete sarnasusest heakskiidetud abimeetmetega sama õiguslik alus.

(113) Kolmanda meetme puhul tuleb komisjonil hinnata meetme kokkusobivust 2013. aasta pangandusteatises ([30]) sätestatud ajakohastatud kriteeriumide alusel. Tegelikult tuleb kontrollida selle teatise alusel ükskõik millist abi, mis on antud ilma komisjoni loata täielikult või osaliselt (ja seega rikkudes aluslepingu artikli 108 lõiget 3) pärast 2013. aasta pangandusteatise avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Kuna kolmandat meedet on kohaldatud alates 2011. aastast kuni praeguse hetkeni pidevalt, võib järeldada, et abi anti osaliselt pärast 2013. aasta pangandusteatise avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* 1. augustil 2013.

6.3. **Abi kokkusobivus siseturuga**

6.3.1. *Esimene meede*

(114) Läti poolt Parex Bankale antud allutatud laenu tähtaeg oli alates laenu andmise kuupäevast (22. mai 2009) seitse aastat (st 21. mai 2016) ning seega ületas see esimeses päästmisotsuses kindlaks määratud ja hiljem Parexit käsitlevas lõplikus otsuses kinnitatud viieaastast maksimumtähtaega. Meetmest komisjoni ei teavitatud.

(115) Täiendav abimeede seisnes allutatud laenudele otsustes ette nähtust pikema tähtaja kehtestamises. Komisjon kahtles, kas see meede oli minimaalselt vajalik, ega saanud seetõttu järeldada, et kõik kokkusobivuse kriteeriumid olid täidetud.

(116) Komisjon tuletas menetluse algatamise otsuses meelde, et päästmisotsustes anti Parex Banka puhul heaks kiidetud viieaastase tähtajaga allutatud laenule hinnang, mille kohaselt oli selle summa ja tähtaja puhul piirdutud minimaalse vajalikuga. Selle järelduse põhjal oli viieaastast allutatud laenu peetud päästmisotsustes ja Parexit käsitlevas lõplikus otsuses siseturuga kokkusobivaks.

(117) Päästmisotsustes ja Parexit käsitlevas lõplikus otsuses esitatud väidete põhjal ning uute väidete puudumise tõttu väljendas komisjon kahtlust algselt heaks kiidetud viie aasta asemel seitsme aasta pikkuse tähtajaga antud allutatud laenude pikema tähtaja kokkusobivuse suhtes.

(118) Võttes arvesse uusi väiteid, mille Läti esitas pärast menetluse algatamise otsuse tegemist ja mida on kirjeldatud punktis 5.1, tuleb komisjonil uuesti hinnata, kas seitsmeaastase tähtajaga allutatud laenud, mille Läti andis Parex Bankale, vastavad kokkusobivusnõudele, mille kohaselt tuleb riigiabi puhul piirduda minimaalselt vajalikuga.

(119) Vastavalt 2008. aasta pangandusteatisele peab abimeede olema oma suuruselt ja vormilt vajalik püstitatud eesmärgi saavutamiseks. See tähendab, et kapitalisüsti tegemisel tuleb piirduda eesmärgi saavutamiseks vajaliku miinimumsummaga. Teise taseme omavahenditeks kvalifitseeruva allutatud laenu andmisel Parex Bankale oli eesmärk võimaldada pangal säilitada kapitali adekvaatsuse määr ning tagada panga piisav kapitaliseeritus, et see suudaks paremini kanda võimalikke kahjusid, vältimaks tõsiseid häireid Läti majanduses.

(120) Esimeses päästmisotsuses põhinesid komisjoni arvesse võetud miinimumnõuded, millele allutatud laenud pidid Parex Banka teise taseme omavahenditeks kvalifitseerumiseks vastama, Läti kohaldatavatel õigusaktidel, nagu Läti oli need edastanud ([31]). Tehti kindlaks, et allutatud laenu kvalifitseerumiseks teise taseme omavahenditeks oli miinimumtähtaeg viis aastat. Järgnevates otsustes seda hinnangut ei muudetud.

(121) Olles läbi vaadanud Läti esitatud lisateabe, mida on käsitletud põhjendustes 30–39, tunnistab komisjon, et lisapiirangud muutsid allutatud laenude omadusi, mis olid vajalikud kvalifitseerumiseks 2010. aastani täielikult teise taseme omavahenditeks.

([30]) Komisjoni teatis riigiabieeskirjade kohaldamise kohta alates 1. augustist 2013 finantskriisi kontekstis pankade kasuks võetavate toetusmeetmete suhtes („pangandusteatis") (ELT C 216, 30.7.2013, lk 1).
([31]) Esimese päästmisotsuse põhjendus 55.

(122) Eelkõige märgib komisjon, et allutatud laenude esialgse miinimumtähtaja kindlaksmääramisel oli eriti oluline tegur Basel II raamistiku kriteeriumide mõju 2009. aastal Parex Banka poolt saadud teise taseme omavahenditeks kvalifitseeruvate allutatud laenude summale. Et saavutada abimeetme lõppeesmärk tagada Parex Banka piisav kapitaliseeritus ja vältida esialgse allutatud laenu andmise ajal tõsiseid häireid Läti majanduses, tuli nõuetekohaselt arvesse võtta Basel II amortiseerimistegurit.

(123) Komisjon leiab, et kui eeldused ja prognoosid, mille Läti esitas päästmisotsuste tegemise ajal, oleksid asjakohaselt ja täielikult kajastanud allutatud võlakirjade Basel II eeskirjade kohast amortisatsiooni, nagu seda on kirjeldatud põhjenduses 37, oleks allutatud laenude tähtaja kohta antud teistsugune hinnang ja jõutud järeldusele, et minimaalselt vajalik ei ole mitte viis, vaid seitse aastat.

(124) Samuti tuletab komisjon meelde, et kolmandas päästmisotsuses lähtuti abi kokkusobivuse hindamisel muu hulgas Läti ametiasutuste võetud kohustusest müüa oma aktsiad Parex Bankas võimalikult ruttu, hiljemalt kolm aastat pärast esimeste päästmismeetmete võtmist Parex Banka suhtes, ([32]) st mitte hiljem kui 2011. aastal.

(125) Nende asjaolude valguses võib komisjoni meelest pidada esialgse seitsmeaastase tähtaja kehtestamist minimaalselt vajalikuks, et võimaldada Läti antud allutatud laenudel kvalifitseeruda täielikult teise taseme omavahenditeks ning tagada, et Parex Banka saavutab kapitali adekvaatsuse sihtmäära eesmärgiga säilitada Läti pangandussüsteemi stabiilsus ja täita kohustus pank ära müüa.

6.3.2. *Allutatud laenude tähtaja pikendamine, millest jäeti teatamata (teine meede)*

(126) Komisjon avaldas menetluse algatamise otsuses kahtlust, kas täiendavat abi, mida kujutas endast allutatud laenude tagasimaksmiseks antud 18kuuline ajapikendus, saab pidada siseturuga kokkusobivaks, kuivõrd olemasoleva hinnangu põhjal tagas minimaalselt vajalikuga piirdumise allutatud laenu viieaastase tähtaja kehtestamine ning kokkusobivuse põhjendamiseks ei olnud laekunud ühtki uut väidet.

(127) Võttes arvesse teavet, mille Läti esitas pärast menetluse algatamise otsuse tegemist, märgib komisjon, et 2013. aastal tehti seoses miinimumkapitali nõuetega regulatiivseid muudatusi ([33]).

(128) Sellega seoses on komisjonile esitatud kiri, mille finants- ja kapitaliturgude komisjon saatis 1. märtsil 2013 Citadelele. Kiri sisaldab pangandust reguleeriva asutuse vastust sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise aruandele, mille Citadele esitas finants- ja kapitaliturgude komisjonile 30. juunil 2012 pangas valitsenud finantsolukorra kohta.

(129) Selles 1. märtsi 2013. aasta kirjas on kõigepealt juhitud tähelepanu asjaolule, et finants- ja kapitaliturgude poliitikadokumentide kohaselt peab kõikide pankade kapitali adekvaatsuse määr olema üle 10 %. Seejärel on seal selgelt öeldud, et kui panga ja konsolideerimisgrupi kapitali adekvaatsuse määr langeb alla 10 %, peetakse panka ja konsolideerimisgruppi ebapiisavalt kapitaliseerituks ning finants- ja kapitaliturgude komisjon võib võtta parandusmeetmeid, nt piirata panga tegevust. Kirjas on lisatud, et Citadele ja tema konsolideerimisgrupi puhul pidi kapitali adekvaatsuse määr tõusma 2013. aasta lõpuks […] %ni, et katta Citadele tegevusest tulenevad olemasolevad ja võimalikud riskid.

(130) Selle kirja põhjal nõustub komisjon, et Citadele kapitali adekvaatsuse määr pidi ületama 2013. aasta lõpus vähemalt 10 %, et panga tegevus saaks täies mahus jätkuda.

(131) Komisjon tuletab meelde, et riigiabi andmisel allutatud laenude kujul oli lõppeesmärk — nagu määrati kindlaks päästmisotsustes ja Parexit käsitlevas lõplikus otsuses — tagada Parex Banka (pärast 2010. aastat Citadele) piisav kapitaliseeritus, et vältida tõsiseid häireid Läti majanduses.

([32]) Seda on kirjeldatud kolmanda päästmisotsuse põhjenduses 21.
([33]) Seda on kirjeldatud põhjenduses 40.

(132) Seepärast nõustub komisjon, et Läti pidi võtma 2013. aasta juunis parandusmeetmeid, et vältida riske, mis oleksid tekkinud juhul, kui Citadele ei oleks suutnud täita ootamatult suurenenud järelevalvenõudeid. Et vältida uute nõuete valguses võimalikku kapitalipuudujääki, oleksid olnud ainukesed võimalikud lahendused:

a) paigutada panka uusi vahendeid kas esimese taseme omavahenditena või teise taseme omavahenditena (nt anda uusi allutatud laene);

b) pikendada olemasolevate allutatud laenude tähtaega, et korrigeerida nende amortisatsioonimäära ja võimaldada suuremal osal laenudest panustada panga kapitali.

(133) Tabelis 2 on esitatud stsenaarium, mille puhul võrreldakse olukorda, kus allutatud laenude tähtaega 2013. aastal pikendatakse (nagu tehti teise meetme võtmisel), olukorraga, kus tingimused jäävad samaks mis laenude andmisel; sealjuures on kõik muud näitajad samaväärsed Komisjon leiab arvutuste põhjal, et allutatud laenude esialgse tähtaja säilitamise korral ei oleks Citadele — arvestades, et kõik muud tegurid on samaväärsed — saavutanud 2013. aasta lõpuks 10 %list kapitali adekvaatsuse määra.

Tabel 2

Kapitali adekvaatsuse määr tähtaja pikendamise korral ja tähtaja pikendamata jätmise korral

Kapitali adekvaatsuse määr protsentides	31. detsember 2013
Finantsprognoos enne tähtaja 18kuulist pikendamist (koostatud 2013. aasta juunis)	9,75
Tegelikud näitajad 31. detsembri 2013. aasta seisuga, mis hõlmavad tähtaja pikendamist	10,30 ([1])
Tegeliku olukorra prognoos ilma tähtaja 18kuulise pikendamiseta	9,30

([1]) Teave on avaldatud Citadele 2013. aasta aruandes (lk 75): http://west.citadele.lv/common/img/uploaded/doc/reports/annual_report_2013_en.pdf.

(134) Võttes arvesse, et:

a) 31. detsembriks 2013 pidi olema täidetud uus kapitalinõue,

b) 31. detsembriks 2013 pidi olema loovutatud varahaldusvaldkond ning

c) allutatud võlakirjade amortiseerumine mõjutab otseselt kapitalimäära,

nõustub komisjon, et teine meede oli tõhus ja tulemuslik lahendus, et täita Citadele uued kapitali adekvaatsuse nõuded, ja et antud ajapikendus oli selle eesmärgi saavutamiseks minimaalselt vajalik. See lahendus ei nõudnud uute rahaliste vahendite ülekandmist (ehkki Läti pidi jätma tagasi nõudmata vahendid, mis oleksid tulnud muidu tagasi maksta) ning selles käsitleti finantsstabiilsuse kindlustamise vajadusel põhinevat järelvalvenõuet.

(135) Komisjonil on hea meel märkida ka seda, et 31. detsembri 2013. aasta seisuga oli Citadele kapitali adekvaatsuse määr pisut kõrgem kui nõutav 10 %, ([34]) mis kinnitab komisjoni seisukohta, et 18kuulise ajapikenduse andmisel piirduti minimaalselt vajalikuga.

6.3.3. *Revertale antud likviidsustoetus, millest jäeti teatamata (kolmas meede)*

(136) Läti on andnud alates 2011. aastast Revertale likviidsustoetust, mis ületab komisjoni poolt Parexit käsitlevas lõplikus otsuses heaks kiidetud piirnorme nii põhistsenaariumi kui ka halvima stsenaariumi jaoks. Need piirnormid on esitatud tabelis 3 ([35]). Reverta saadud likviidsustoetuse tegelikud summad (millest Läti on teatanud oma 2014. aasta jaanuaris edastatud muudetud ümberkorralduskavas), nagu need on esitatud tabelis 4, on pidevalt ületanud Parexit käsitlevas lõplikus otsuses sätestatud summasid.

([34]) Vt tabel 2.
([35]) See teave on esitatud Parexit käsitleva lõpliku otsuse tabelis 6.

Tabel 3

Revertale antava likviidsustoetuse piirnormid, nagu need on esitatud Parexit käsitlevas lõplikus otsuses

miljonites lattides	1.8.2010	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Põhi-stsenaarium	458	446	419	349	315
Parim stsenaarium	458	446	419	356	322
Halvim stsenaarium	458	446	419	344	307

Tabel 4

Reverta saadud likviidsustoetuse tegelikud summad

miljonites lattides	1.8.2010	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Tagasimaksmata likviidsustoetus	446	446	428	385	363

(137) Revertale antav likviidsustoetus kiideti algselt riiklike hoiuste kujul heaks kui osa esimese päästmisotsusega hõlmatud kokkusobivatest riigiabimeetmetest.

(138) Pärast Parexit käsitleva lõpliku otsuse tegemist (ning Parex panka jagamist toimivaks pangaks ja rämpspangaks) kanti likviidsustoetus üle Citadelele ja Revertale. Citadele on oma osa likviidsustoetusest juba täielikult tagasi maksnud, Revertal tuli aga saadava likviidsustoetuse summasid piirata. Ometi ületab likviidsustoetus, mida Revertale tegelikult antakse, kõiki Parexit käsitlevas lõplikus otsuses heaks kiidetud tasemeid.

(139) Hinnang, mis anti ümberkorralduskavale Parexit käsitlevas lõplikus otsuses, põhines tollastel eeldustel likviidsete vahendite sissevoolu kohta Revertasse, mis oleks võimaldanud pangal hakata riigi hoiuste kujul antud likviidsustoetust kuni Parexit käsitlevas lõplikus otsuses kindlaks määratud tasemeteni tagasi maksma ([36]).

(140) Summad, mille puhul eeldati, et need jäävad tagasi maksmata, ulatusid Parexit käsitleva lõpliku otsuse kohaselt [0–100] miljonist latist (põhistsenaariumi korral) kuni [100–200] miljoni latini (halvima stsenaariumi korral). Ent võttes aluseks Läti esitatud kõige värskemad rahavoogude prognoosid, ületab antud likviidsustoetus kavakohaselt Parexit käsitlevas lõplikus otsuses sätestatud piirnormi kuni 2017. aastani, nagu on näidatud tabelis 5.

Tabel 5

Revertale antav ülemäärane likviidsustoetus *vs.* 2010. aasta ümberkorralduskava

miljonites lattides	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017
Halvim stsenaarium (esialgne ümberkorralduskava)	[250–300]	[250–300]	[200–250]	[150–200]
Hinnanguline likviidsustoetus (2014. aasta andmed)	[300–350]	[250–300]	[250–300]	[250–300]
Erinevus	[…]	[…]	[…]	[…]

([36]) Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjendus 55.

(141) Komisjon mõistab, et võttes arvesse järgmisi raskusi:

a) varade madalam kvaliteet ja väärtus võrreldes ümberkorralduskavas kavandatuga ning

b) aeglasem tagatiste sissenõudmine ja aeglasemad kohtuvaidlused võlgnikega,

tekkis rahaliste vahendite tagasisaamisel võrreldes Parexit käsitleva lõpliku otsuse vastuvõtmise ajal kavandatuga kaheaastane viivitus (nagu on öeldud põhjenduses 51). See viivitus tingis riigi toetuse suurendamise.

(142) Seega oli likviidsustoetuse lisavajadus põhjustatud sellest, et Reverta finantsolukord oli võrreldes Parexit käsitleva lõpliku otsuse tegemise ajal koostatud prognoosiga halvem. Komisjon täheldab, et antud likviidsustoetus on viimastel aastatel seoses Reverta raskustega varade tagasisaamisel järjest suurenenud.

(143) Nagu on kirjeldatud põhjenduses 56, väidab Läti, et kuna likviidsustoetuse 118,7 miljonist latist oli kapitaliks konverteeritud vaid 49,5 miljonit latti, oli likviidsustoetus selle ülejäänud 69,2 miljoni lati tõttu ülemäärane umbes sama summa võrra.

(144) Komisjon tuletab siiski meelde, et nagu on sätestatud Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjenduse 63 punktis b, saab kapitaliks konverteerida üksnes riigi hoiuseid. Seepärast ei toonud asjaolu, et kapitaliks konverteeritud likviidsustoetuse tase oli madalam, komisjoni meelest automaatselt kaasa likviidsustoetuse ülemäärasust.

(145) Edasi märgib komisjon, et Revertalt oli panganduslitsents 2011. aastal ära võetud, millega välditi vajadust konverteerida likviidsustoetust täiendavalt kapitaliks, et saavutada õigusaktides ette nähtud maksevõime suhtarv. Seega tunnistab komisjon, et kapitalinõuete kohaldamise lakkamine ([37]) võimaldas Lätil anda Revertale rekapitaliseerimistoetust, mis oli otsustes heaks kiidetud rekapitaliseerimise maksimumsummast väiksem.

(146) Võttes arvesse Reverta raskusi varade tagasisaamisel ja kapitaliseerimiseks vajalike summade piiratust pärast panganduslitsentsi äravõtmist, järeldab komisjon, et Revertale likviidsustoetuse andmisel on piirdutud miinimumiga, mis on vajalik panga tegevuse nõuetekohaseks lõpetamiseks.

(147) Samuti järeldab komisjon, et täiendav likviidsustoetus on vastavuses 2013. aasta pangandusteatises sätestatud kulude jagamise nõudega. Eelkõige märgib komisjon, et kooskõlas 2013. aasta pangandusteatise punktiga 77 on Parex Banka endiste aktsionäride omakapital täielikult alla hinnatud ning et Läti on võtnud nüüd kohustuse vältida täiendava abi andmist allutatud võlakirjade omanikele.

6.3.4. *Citadele varahaldusvaldkonna loovutamise kohustuse täitmata jätmine (neljas meede)*

(148) Läti ametiasutused väidavad, et Läti ei ole suutnud leida praeguste keeruliste turutingimuste tõttu ettenähtud tähtajaks Citadele varahaldusvaldkonnale huvitatud ostjaid ega suuda seda teha ka lähitulevikus.

(149) Läti ametiasutused tuletavad meelde, et Citadele müük määrati muude kohustuste hulgas kindlaks kui peamine meede, millega kõrvaldada abimeetmete tekitatud konkurentsimoonutus. Ent kuna Citadele finantsolukord Parexit käsitleva lõpliku otsuse tegemise ajal kavandatuga võrreldes halvenes, ei olnud võimalik Citadele varahaldusvaldkonda kindlaks määratud tähtajaks loovutada.

(150) Edasi väidab Läti, et varahaldusvaldkonna ja Citadele müügi ühendamine kasvatab turu huvi Citadele vastu ning et loovutusperioodi pikendamine võimaldab suurema tõenäosusega Citadele taaserastada.

([37]) Nagu on selgitatud põhjendustes 53–57.

(151) Komisjon on nõus, et Citadele finantsolukord on halvem, kui osati oodata esialgses ümberkorralduskavas. Seda hinnangut kinnitab ka järelevalve eest vastutav isik ([38]) ja kajastavad tabelis 6 esitatud näitajad.

Tabel 6

Peamiste finantsnäitajate võrdlus ümberkorralduskavas esitatud näitajatega

	31.12.2013	
	Ümberkorralduskava	Tegelik olukord
Tegevuskulud/kogutulu	[50–60]	57,0 %
Vara väärtuse langus/laenude netosumma	[0–5]	2,0 %
Puhastulu (-kahjum) miljonites lattides	[20–30]	10,8
Omakapitali tasuvus protsentides	[20–30]	8,1 %
Omakapital/koguvarad	[5–10]	6,9 %
Kapitali adekvaatsuse määr	[10–20]	11,7 %

Kuna Citadele kasumlikkus oli esialgses ümberkorralduskavas plaanitust väiksem, mõistab komisjon raskusi Citadele loovutamisel rangelt kindlaks määratud tähtajaks.

(152) Komisjon tuletab meelde, et varahaldusvaldkonna müümise kohustus koos Citadele enda müümise kohustusega lisati Parexit käsitlevasse lõplikusse otsusesse selleks, et piirata konkurentsimoonutusi, sest need kohustused andsid konkurentidele võimaluse teha nende ettevõtete kohta pakkumisi ([39]).

(153) Komisjon märgib rõõmustava asjaoluna, et Citadele alustas pärast Parexit käsitleva lõpliku otsuse tegemist müügiprotsessi, et selgitada välja, milline on turu huvi, ja määras ka sõltumatu eksperdi parima müügistrateegia väljatöötamiseks, nagu on kirjeldatud põhjendustes 61 ja 62, püüdes seega kõnealuseid kohustusi heas usus täita.

(154) Komisjon võtab teadmiseks, et Läti püüab varahaldusvaldkonna müügi lõpuleviimiseks saada nüüd pikemat tähtaega kui need, millest Läti kohustus 2009. aastal kinni pidama. Läti taotleb Parexit käsitleva lõpliku otsuse muutmist, et lükata varahaldusvaldkonna loovutamise esialgne tähtaeg edasi eesmärgiga müüa varahaldusvaldkond põhjendustes 64–68 sätestatud täiendavatele kohustustele tuginedes koos Citadelega.

6.3.5. *Tasakaalustavad meetmed, mis leevendavad konkurentsimoonutusi ja tõhustavad koormuse jagamist*

(155) Et komisjon kiidaks heaks oma lõplikesse otsustesse tehtavad muudatused, peavad need põhinema uutel kohustustel, mida saab pidada esialgu kehtestatud kohustustega samaväärseteks ([40]). Sellisel juhul jääksid abimeetmed aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks vaid juhul, kui esialgse otsuse üldine tasakaal jääb puutumata. Esialgse tasakaalu säilitamiseks ei tohiks muudetud kohustused kahjustada abisaaja elujõulisust, mistõttu peaksid kohustused jääma koormuse jagamise ja tasakaalustavate meetmete poolest vähemalt samaväärseteks, võttes arvesse kohaldatavates komisjoni teatistes kehtestatud nõudeid.

([38]) 9. mail 2014 esitatud järelevalve eest vastutava isiku aruanne 31. detsembril 2013. valitsenud olukorra kohta.
([39]) Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjendus 152.
([40]) Vt ka teisi sarnaseid otsuseid, näiteks SA.29833 KBC — Extension of the target date of certain divestments by KBC and Amendment of restructuring commitments (ELT C 135, 9.5.2012, lk 5); SA.29833 KBC — Accelerated phasing-out of the State Protection measure and amendments to the KBC restructuring plan, (ELT C 163, 8.6.2013, lk 1); SA.34539 Commerzbank — Amendment to the restructuring plan of Commerzbank (ELT C 177, 20.6.2012, lk 20).

(156) Sellega seoses on komisjonile meeltmööda Läti esitatud ja põhjendustes 64–73 käsitletud kohustused, sest need aitavad kõrvaldada esimesest, teisest, kolmandast ja neljandast meetmest tulenevaid võimalikke konkurentsimoonutusi ning tagada abi saavate sidusrühmade vahel sobiva koormuse jagamise.

(157) Ümberkorraldamisteatise 4. jaos kutsutakse üles kohaldama konkurentsimoonutusi piiravaid tõhusaid ja proportsionaalseid meetmeid.

(158) Parexit käsitlev lõplik otsus sisaldas mitut sellist meedet, mille hulgas oli kõige olulisem Läti kohustus võõrandada Citadele või tagada Citadele võõrandamine 31. detsembriks 2015 ([41]). Komisjon pidas Parex Bankale antud riigiabist tulenevate konkurentsimoonutuste ärahoidmiseks piisavaks ja asjakohaseks kohustust müüa Citadele nimetatud tähtajaks koos Citadele turuosaluse kärpimisega.

(159) Komisjon leidis menetluse algatamise otsuses, et nii allutatud laenu esialgu pikem tähtaeg kui ka selle tähtaja pikendamine 18 kuu võrra 2013. aastal andis Parex Bankale päästmisotsustes ja Parex Bankat käsitlevas lõplikus otsuses heaks kiidetud allutatud laenuga võrreldes lisaeelised.

(160) Sellega seoses valmistab komisjonile heameelt Läti välja pakutud kohustus tuua Citadele müügi lõpuleviimise tähtaeg 31. detsembrilt 2015 ettepoole […] kui meede, millega tasakaalustada allutatud laenude pikemast tähtajast tulenevat lisaeelist. Citadele müügi kiirendamine aitab säilitada võrdsed tingimused.

(161) Peale selle märgib komisjon, et Läti on võtnud selge kohustuse […], kui müük kõnealuseks varasemaks tähtajaks ei õnnestu. Selle kohustusega antakse lisatagatis (mida ei olnud esialgses ümberkorralduskavas selgelt olemas), et kindlustada konkurentsimoonutuste asjakohane leevendamine, kuivõrd Citadele […] enne […].

(162) Komisjon nimetab rõõmustava asjaoluna ka seda, et Läti on võtnud kohustuse vähendada veelgi selle kapitali summat, mida Läti võib Revertale anda, nagu on märgitud põhjenduses 69.

(163) Ümberkorraldamisteatise 3. jaos on ette nähtud, et pangad ja nende sidusrühmad peaksid kandma võimalikult suure osa ümberkorralduskuludest, et viia abi miinimumini ning tegeleda konkurentsimoonutuste ja moraaliriski küsimustega.

(164) Sellega seoses võtab komisjon teadmiseks Läti kavandatud edasised tasakaalustavad meetmed tagamaks, et Reverta saadud täiendavast abisummast ei saaks kasu kolmandad isikud, nimelt põhjendustes 70–73 kirjeldatud kohustuse tõhustada koormuse jagamise korda.

(165) Läti seisab hea selle eest, et Citadele ja Reverta (endine Parex Banka) ning nende tütarettevõtjad ei maksa olemasolevatelt kapitaliinstrumentidelt (sh eelisaktsiad, B-aktsiad ning teise taseme ülemised ja alumised instrumendid) intresse, dividende ega kupongiintresse (ei tasumisele kuuluvaid ega kogunevaid) ega kasuta nendega seoses ostuoptsioone teiste allutatud võlausaldajate või aktsionäride puhul kui Läti Vabariik või EBRD enne, kui Revertale ja/või Citadelele antud riigiabi on täielikult tagasi makstud, ja välja arvatud juhul, kui selleks on seadusest tulenev kohustus. Sellega seoses kohustub Läti ühtlasi kõik sellised seadusest tulenevad kohustused võimalikult ruttu ja igal juhul hiljemalt 30. aprilliks 2015 kaotama. Selle tulemusel ei saa olemasolevate kapitaliinstrumentide omanikud mingeid makseid, sest nendelt olemasolevatelt kapitaliinstrumentidelt ei arvestata kohustuslikku kupongiintressi ja Reverta likvideerimise käigus (mis toimub 2017. aasta lõpuks) reastatakse need instrumendid kõrgema nõudeõiguse järguga võlgadest tahapoole. Kuna Reverta kapital on negatiivne, on nende kapitaliinstrumentide omanikel praktikas võimatu mingit makset või hüvitist saada.

(166) Peale põhjenduses 165 nimetatud kohustuste maksab Läti allesjäänud allutatud laenude jäägi (põhiosa) tagasi alles siis, kui kogu Revertale/Citadelele antud riigiabi on täielikult tagasi makstud ulatuses, mis on vajalik Reverta netovara puudujäägi katmiseks, ja tingimusel, et selleks tagasimaksmiseks on olemas õiguslik alus. Sel eesmärgil allesjäänud allutatud laenude jääk (põhiosa) kas i) hõlmatakse siduva korraldusega mitte teha allesjäänud allutatud laenude alusel ühtki makset või ii) konverteeritakse hääleõigust mitte andvateks teise taseme omavahenditeks või

([41]) Parexit käsitleva lõpliku otsuse põhjendus 76.

iii) hinnatakse alla. Kuna riigi õiguses ei leidu praegu asjakohast õiguslikku alust, mis võimaldaks seda kohustust täita, kohustub Läti täiendavalt võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks, et hiljemalt 30. aprilliks 2015 oleksid kehtestatud kõik kõnealuse kohustuse täitmiseks vajalikud õigusnormid.

(167) Komisjon kiidab heaks Läti kohustused, mida on nimetatud põhjendustes 165 ja 166, sest kuivõrd nende eesmärk on piirata allesjäänud allutatud laenude ning Reverta ja Citadele kapitaliinstrumentide puhul põhiosa ja intresside maksmist, aitavad nad täiendavalt koormust jagada.

(168) Selle tulemusel leiab komisjon, et kavandatud tasakaalustavaid meetmeid, mis on nimetatud punktis 5.5, võib pidada asjakohasteks ja samaväärseteks (tõhususe seisukohast) Läti varem kavandatud meetmetega, mille komisjon kiitis heaks Parexit käsitleva lõpliku otsusega, mida on muudetud muutmisotsusega. Kavandatud tasakaalustavatel meetmetel on tõepoolest sama siht: piirata konkurentsi moonutamist. Meetmed on sihipärased, kuivõrd nende eesmärk on piirata konkurentsimoonutusi turgudel, kus Citadele tegutseb.

(169) Sellega kooskõlas järeldab komisjon, et muudetud kohustused on elujõulisuse taastamise, koormuse jagamise ja konkurentsimoonutuste leevendamise seisukohast esialgsete kohustustega samaväärsed. Esialgsete kohustuste asendamine uute kohustustega ei muuda abi kokkusobivust siseturuga, nagu on kindlaks tehtud Parexit käsitlevas lõplikus otsuses, mida on muudetud muutmisotsusega.

7. **JÄRELDUS**

(170) Komisjonil on kahju, et Läti kohaldas esimest, teist ja kolmandat meedet ebaseaduslikult, rikkudes sellega ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, ning et Läti jättis täitmata kohustuse loovutada Citadele varahaldusvaldkond Parexit käsitlevas lõplikus otsuses kindlaks määratud tähtajaks (neljas meede).

(171) Eespool kirjeldatud põhjustel ning võttes arvesse Läti ja Citadele võetud täiendavaid kohustusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Järgmised meetmed kujutavad endast aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi:

a) allutatud laenude andmine Parex Bankale esialgse tähtajaga, mis ületas päästmisotsustes ja Parexit käsitlevas lõplikus otsuses heaks kiidetud tähtaega (esimene meede);

b) Citadelele allutatud laenudest 37 miljoni lati tagasi maksmiseks 18 kuu pikkuse täiendava ajapikenduse andmine (teine meede);

c) komisjoni poolt Parexit käsitlevas lõplikus otsuses heaks kiidetud piirnorme ületava likviidsustoetuse andmine Revertale (kolmas meede).

Artikkel 2

Artiklis 1 nimetatud abimeetmed on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b kohaselt siseturuga kokkusobivad, võttes arvesse Läti võetud kohustusi, mis on sätestatud I lisas.

Artikkel 3

Komisjoni 15. septembri 2009. aasta otsuse C(2010) 6202 (lõplik) (muudetud) (riigiabi C 26/09 (ex N 289/09) kohta, mida Läti kavatseb anda AS Parex Banka ümberkorraldamiseks) põhjenduses 73 kindlaks määratud tähtaegu — Citadele varahaldusvaldkonna loovutamine loovutamise eest vastutava isiku abita 30. juuniks 2013 või kõnealuse isiku abiga 31. detsembriks 2013 (neljas meede) — muudetakse kooskõlas Läti võetud kohustusega, mis on sätestatud II lisas.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Läti Vabariigile.

Brüssel, 9. juuli 2014

Komisjoni nimel
asepresident
Joaquin ALMUNIA

I LISA

Läti ametiasutused teevad ettepaneku selgitada ja tugevdada oma kohustusi seoses allesjäänud allutatud laenude põhiosa ja intressiga järgmiselt.

a) Citadele ja Reverta (endine Parex Banka) ning nende tütarettevõtjad ei maksa olemasolevatelt kapitaliinstrumentidelt (sh eelisaktsiad, B-aktsiad ning teise taseme ülemised ja alumised instrumendid) intresse, dividende ega kupongiintresse (ei tasumisele kuuluvaid ega kogunevaid) ega kasuta nendega seoses ostuoptsioone teiste allutatud võlausaldajate või aktsionäride puhul kui Läti Vabariik või Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank (EBRD) enne, kui Revertale ja/või Citadelele antud riigiabi on täielikult tagasi makstud, ja välja arvatud juhul, kui selleks on seadusest tulenev kohustus. Kui sellised seadusest tulenevad kohustused peaksid olemas olema, kohustuvad Läti ametiasutused need võimalikult kiiresti (igal juhul hiljemalt 30. aprilliks 2015) kaotama.

b) Samuti kohustuvad Läti ametiasutused maksma allesjäänud allutatud laenude jäägi (põhiosa) tagasi alles siis, kui kogu Revertale/Citadelele antud riigiabi on täielikult tagasi makstud. See laenujääk kas:

   i) hõlmatakse siduva korraldusega mitte teha allesjäänud allutatud laenude alusel ühtki makset või

   ii) konverteeritakse hääleõigust mitte andvateks esimese taseme omavahenditeks või

   iii) hinnatakse alla

   ulatuses, mis on vajalik Reverta netovara puudujäägi katmiseks, ja tingimusel, et selleks on olemas õiguslik alus.

c) Läti ametiasutused võtavad kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et hiljemalt 30. aprilliks 2015 on kehtestatud kõik eespool nimetatud kohustuste täitmiseks vajalikud õigusnormid.

d) Lätilt Revertale antava kapitali maksimaalne kogusumma alandatakse varasemalt 118,7 miljonilt latilt 49,5 miljonile latile.

II LISA

1) Läti ametiasutused ja Citadele kohustuvad andma endast parima, et saada nii ruttu kui võimalik ja igal juhul enne […] siduvad pakkumised kogu Läti Vabariigi osaluse (sh varahaldusvaldkond) müümiseks Citadeles. Müük viiakse lõpule hiljemalt […]. Müügitehingu asjakohane struktuur ja toimumise kord (nt äritegevuse müük või esmane avalik pakkumine) jäävad Läti Vabariigi (ja tema nõustaja) otsustada, tingimusel et lõppkokkuvõttes loovutab Läti Vabariik kogu oma osaluse Citadeles hiljemalt […]. Esmase avaliku pakkumise korral kohustub Läti Vabariik leppima Läti finants- ja kapitaliturgude komisjoniga hiljemalt […] kokku siduvas prospektis.

2) Samuti kohustuvad Läti ametiasutused ja Citadele määrama loovutamise eest vastutava isiku, kui hiljemalt […] ei ole saadud ühtki siduvat pakkumist või kui sama eesmärgiga esmase avaliku pakkumise puhul ei ole lepitud finants- ja kapitaliturgude komisjoniga kokku prospektis. Sellisel juhul astub Läti Vabariik vajalikud sammud, et tagada loovutamise eest vastutava usaldusisiku määramine ja töölehakkamine alates […]. Loovutamise eest vastutavaks usaldusisikuks võib määrata alates […] ka Citadele müügi finantsnõustaja. Loovutamise eest vastutava usaldusisiku määramise korral kohustuvad Läti ametiasutused ja Citadele hankima hiljemalt […] siduvad ja kõikide poolte jaoks tagasivõetamatud pakkumised ning sõlmima hiljemalt […] siduva ja tühistamatu kokkuleppe, et müüa hiljemalt […] kogu Läti Vabariigi osalus Citadeles.

3) Veel näevad Läti ametiasutused ja Citadele ette, et Citadele […] alates […] uus äritegevus ja Citadele ülejäänud äritegevus […], kui Läti Vabariik ei ole sõlminud hiljemalt […] siduvat ja tühistamatut kokkulepet, milles nähakse ette, et kogu Läti Vabariigi osalus Citadeles tuleb müüa hiljemalt […], või kui esmane avalik pakkumine ei võimalda Läti Vabariigil müüa kogu oma osalust Citadeles hiljemalt […].

4) Läti ametiasutused ja Citadele kohustuvad lõpetama ostu-müügitehingu kogu Läti Vabariigi osaluse müümiseks Citadeles hiljemalt […]. Kui selle osaluse müümine ei ole hiljemalt […] lõpule viidud, on Läti ametiasutused ja Citadele nõus, et Citadele uus äritegevus […] ja Citadele ülejäänud äritegevus […].

5) Kui Citadele äritegevus ükskõik millisel eespool nimetatud juhul […], võib Läti Vabariik ja/või Citadele kolmanda isiku huvi korral sellisele isikule müüa ja üle anda ükskõik millise Citadele äritegevuse osa (ilma et see piiraks […] põhimõtte kohaldamist ja andmata uut riigiabi).

KOMISJONI OTSUS (EL) 2015/163,

21. november 2014,

milles käsitletakse Poola poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/13/EL (audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv)) artikli 14 kohaselt võetavate meetmete kooskõla liidu õigusega

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), ([1]) eriti selle artikli 14 lõiget 2,

võttes arvesse direktiivi 2010/13/EL artikli 29 kohaselt asutatud komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Poola teatas komisjonile 19. augusti 2014. aasta kirjas teatavatest direktiivi 2010/13/EL artikli 14 lõike 1 kohaselt võetavatest meetmetest.

(2) Komisjon kontrollis kolme kuu jooksul pärast kõnealuse teatise saamist, kas need meetmed on kooskõlas liidu õigusega, hinnates eelkõige meetmete proportsionaalsust ja riikliku konsulteerimiskorra läbipaistvust.

(3) Meetmete läbivaatamise käigus võttis komisjon arvesse Poola audiovisuaalturu kohta kättesaadavaid andmeid, seda eriti televisiooniturule avaldatava mõju osas.

(4) Pärast ulatuslikke konsultatsioone koostas Poola selgel ja läbipaistval viisil ühiskonna jaoks oluliste sündmuste loetelu.

(5) Poola ametivõimude esitatud üksikasjalike tõendite ja vaatajate arvu põhjal veendusid komisjoni talitused, et direktiivi 2010/13/EL artikli 14 lõike 1 kohaselt koostatud määratud sündmuste loetelu vastas vähemalt kahele järgmisele kriteeriumile, mida peetakse sündmuste ühiskondliku olulisuse usaldusväärseks näitajaks: i) suur vastukaja liikmesriigi üldsuse seas, mitte lihtsalt tähtsus asjaomase spordiala või tegevuse tavapärase vaatajaskonna jaoks; ii) üldtunnustatud ja selgesti tajutav kultuuriline tähtsus liikmesriigi elanikkonna jaoks, eelkõige kultuuriidentiteedi kandjana; iii) rahvuskoondise osalemine asjaomasel sündmusel rahvusvaheliselt kaaluka võistluse või turniiri raames ning iv) sündmust on tavapäraselt kantud üle tasuta televisioonis ja sellel on olnud palju vaatajaid.

(6) Ühiskonna jaoks oluliste sündmuste loetelus, mis esitati, on nii sündmusi, mis on juba 29. detsembri 1992. aasta ringhäälinguseaduse (muudetud 31. märtsi 2000. aasta seadusega) artiklis 20b sätestatud seadusjärgses loetelus, kui ka muid sündmusi, mis kuuluvad ringhäälingunõukogu õigusnormide eelnõu kohasesse oluliste sündmuste loetellu. Mitut nimetatud sündmust peetakse üleüldiselt ühiskonna jaoks oluliseks sündmuseks, näiteks suvised ja talvised olümpiamängud, jalgpalli maailmameistrivõistluste poolfinaalid ja finaalmängud ning Euroopa meistrivõistlused jalgpallis. Loetellu kuulub ka muid nende sündmuste raames toimuvaid jalgpallimatše, sealhulgas kvalifikatsiooniringi mänge, kus osaleb Poola rahvuskoondis. Nagu Poola ametivõimud tõendasid, on nende sündmuste teleülekannetel palju vaatajaid ja tavapäraselt on need antud eetrisse tasuta televisioonis. Lisaks leiavad need sündmused Poolas suurt vastukaja, sest on väga populaarsed nii spordisündmusi tavapäraselt jälgivate inimeste kui ka üldsuse seas. Pealegi osaleb mõnedel jalgpalli maailmameistrivõistluste ja Euroopa meistrivõistluste matšidel ja nende kvalifikatsiooniturniiridel ka Poola rahvuskoondis.

(7) Kui ametlike võistluste muudel matšidel ning meistrite liiga ja UEFA karika mängudel osaleb Poola rahvuskoondis või mõni Poola klubi, on ka nende teleülekannetel palju vaatajaid ning tavapäraselt on need antud eetrisse tasuta televisioonis ja neil on Poolas suur vastukaja.

([1]) ELT L 95, 15.4.2010, lk 1.

(8) Kui meeste ja naiste võrkpalli maailmameistrivõistlustel või Euroopa meistrivõistlustel, sh nende kvalifikatsiooniturniiridel, või meeste võrkpalli maailmaliiga mängudel osaleb Poola rahvuskoondis, on nende mängude teleülekannetel palju vaatajaid ning mänge on tavapäraselt antud eetrisse tasuta televisioonis. Lisaks pakuvad nad Poolas erilist ja suurt huvi isegi neile vaatajatele, kes tavaliselt neid spordialasid ei jälgi. Ka selliste sündmuste puhul on tegemist oma riigi võistkonna osalemisega olulistel rahvusvahelistel võistlustel. Huvi suurendab ka see, et Poola võistlejad on neil võistlustel häid tulemusi saavutanud.

(9) Ühest küljest on meeste käsipalli maailmameistrivõistluste ja Euroopa meistrivõistluste poolfinaalide ja finaalmängude teleülekannetel palju vaatajaid ja neidki mänge kantakse üle tasuta televisioonis ning lisaks pakuvad nad Poolas erilist ja suurt huvi isegi vaatajatele, kes tavaliselt neid spordialasid ei jälgi. Kui meeste käsipalli maailmameistrivõistluste ja Euroopa meistrivõistluste poolfinaalide ja finaalmängude käigus on Poola rahvuskoondis osalenud muudel võistlustel, on ka nende teleülekannetel olnud palju vaatajaid ning mänge on tavapäraselt kantud üle tasuta televisioonis. Lisaks pakuvad nad Poolas erilist ja suurt huvi isegi neile vaatajatele, kes tavaliselt neid spordialasid ei jälgi. Ka selliste sündmuste puhul on tegemist oma riigi võistkonna osalemisega olulistel rahvusvahelistel võistlustel, kus poolakad on saavutanud häid tulemusi.

(10) Ühest küljest on suusatamise maailmameistrivõistluste, suusahüpete maailma karikavõistluste ja naiste murdmaasuusatamise karikavõistluste teleülekannetel palju vaatajaid ja neidki võistlusi kantakse üle tasuta televisioonis ning lisaks pakuvad nad Poolas erilist ja suurt huvi isegi vaatajatele, kes tavaliselt neid spordialasid ei jälgi. Ka selliste sündmuste puhul on tegemist Poola rahvuskoondise osalemisega olulistel rahvusvahelistel võistlustel, kus poolakad on saavutanud häid tulemusi.

(11) Kergejõustiku maailmameistrivõistluste teleülekannetel on palju vaatajaid ja tavapäraselt on need antud eetrisse tasuta televisioonis. Pealegi äratavad need võistlused Poolas erilist ja laialdast vastukaja isegi nende vaatajate seas, kes kõnealuseid spordialasid harilikult ei jälgi. Poola võistlejad on saavutanud häid tulemusi teivashüppes, kuulitõukes ja kettaheites.

(12) Võttes arvesse ühiskonna jaoks oluliste sündmuste ülekannete edastamise korda, kvalifitseeruva ringhäälinguorganisatsiooni määratlust, ringhäälingunõukogu rolli meetmete rakendamise käigus tekkivate vaidluste lahendamise mehhanismis ja Poola lõplike meetmete kavandatud jõustumiskuupäeva (12 kuud pärast avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*), ei lähe nimetatud meetmed kaugemale, kui on vajalik, et saavutada taotletav eesmärk, st kaitsta teabe saamise õigust ja tagada avalikkusele laialdane juurdepääs ühiskonnas väga tähtsate riiklike või mitteriiklike sündmuste teleülekannetele. Seega võib järeldada, et mõju, mis avaldub Euroopa põhiõiguste harta artiklis 17 sätestatud õigusele omandile, ei ole ulatuslikum kui mõju, mis on olemuslikult seotud direktiivi 2010/13/EL artikli 14 lõikes 1 sätestatud loetelus esitatud sündmuste hõlmamisega.

(13) Samadel põhjustel näivad Poola meetmed olevat proportsionaalsed, et õigustada erandi tegemist Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 56 sätestatud teenuste osutamise põhivabadusest, kuna tegemist on avaliku huviga seotud esmatähtsa põhjusega, et tagada suure ühiskondliku tähtsusega sündmuste ülekannete üldine kättesaadavus. Lisaks ei põhjusta Poola meetmed teiste liikmesriikide ringhäälinguorganisatsioonide, õiguste omajate ega teiste ettevõtjate diskrimineerimist ega turu sulgemist.

(14) Nimetatud meetmed on kooskõlas liidu konkurentsieeskirjadega, kuivõrd loetletud sündmuste edastamiseks kvalifitseerunud ringhäälinguorganisatsioonide määratlus põhineb objektiivsetel kriteeriumidel, mis võimaldavad tegelikku ja potentsiaalset konkurentsi nende sündmuste ülekandeõiguste saamisel. Lisaks sellele ei ole nimetatud sündmuste arv nii ebaproportsionaalselt suur, et see moonutaks konkurentsi tasuta ja tasulise televisiooni turul. Seega võib tõdeda, et mõju konkurentsivabadusele ei ole ulatuslikum kui mõju, mis on olemuslikult seotud direktiivi 2010/13/EL artikli 14 lõikes 1 sätestatud loetelus esitatud sündmuste hõlmamisega.

(15) Komisjon edastas Poola võetavad meetmed teistele liikmesriikidele ja esitas kontrollimise tulemused direktiivi 2010/13/EL artikli 29 kohaselt asutatud komiteele. Komitee võttis vastu heakskiitva arvamuse,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Ainus artikkel

1. Direktiivi 2010/13/EL artikli 14 lõike 1 kohaselt Poolas võetavad meetmed, millest teatati komisjonile vastavalt sama direktiivi artikli 14 lõikele 2, on kooskõlas liidu õigusega.

2. Poola võetud meetmed avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 21. november 2014

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Günther OETTINGER

LISA

Avaldatakse direktiivi 2010/13/EL (audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv)) artikli 14 kohaselt

Poola meetmed, mis avaldatakse vastavalt direktiivi 2010/13/EL artiklile 14, on sätestatud 29. detsembri 1992. aasta ringhäälinguseaduse (Poola Riigi Teataja 43/2011, punkt 226, muudetud kujul) allpool esitatud väljavõttes ja riikliku ringhäälingunõukogu 17. novembri 2014. aasta määruses, millega kehtestati oluliste sündmuste loetelu.

„29. detsembri 1992. aasta ringhäälinguseadus

Artikkel 20b. 1. Ringhäälinguorganisatsioon võib edastada ühiskonna jaoks olulise sündmuse (edaspidi „olulise sündmuse") otseülekannet ainult:

(1) käesolevas seaduses või kanali litsentsis nimetatud üleriigilise kanali programmis, mida võib vaadata täiesti tasuta, mis ei välista siiski 21. aprilli 2005. aasta litsentsitasude seaduses osutatud litsentsitasusid ega kaabellevioperaatorite põhilõive, või

(2) kui sama sündmust kannab üle sellise kanali edastaja, kes vastab lõikes 1 sätestatud tingimustele, vastavalt lepingule ringhäälinguorganisatsiooniga, kes on omandanud kõnealuse sündmuse ülekandeõigused, või muu volitatud isikuga, kooskõlas lõike 6 sätetega.

2. Arvestades suurt avalikku huvi, peetakse olulisteks sündmusteks muu hulgas järgmisi sündmusi:

(1) suvised ja talvised olümpiamängud;

(2) jalgpalli maailmameistrivõistluste ja Euroopa meistrivõistluste poolfinaalid ja finaalid ning muud nende võistluste mängud, millel osaleb Poola rahvuskoondis, sh kvalifikatsioonimängud;

(3) muud ametlike turniiride mängud, millel osaleb Poola jalgpallikoondis, ning meistrite liiga ja UEFA karika mängud, millel osalevad Poola klubid.

3. Ringhäälingunõukogu võib vastu võtta määruse, millega kehtestatakse lõikes 2 nimetamata oluliste sündmuste loetelu, võttes arvesse üldsuse huvi selliste sündmuste vastu ning nende sotsiaalset, majanduslikku ja poliitilist olulisust.

4. Kui oluline sündmus koosneb mitmest osast, loetakse iga osa oluliseks sündmuseks.

5. Lõiget 1 kohaldatakse hilisema edastuse suhtes, kui viivitus olulise sündmuse edastamises ei ole suurem kui 24 tundi ja selle põhjused on olulised, eeskätt:

(1) kui kõnealuse sündmuse toimumise aeg on Poola aja järgi kesköö ja kella 6.00 vahel;

(2) kui olulised sündmused või selle osad kattuvad ajaliselt.

6. Lõiget 1 ei kohaldata, kui ringhäälinguorganisatsioon tõendab, et mitte ükski lõike 1 punkti 1 tingimustele vastav programmi edastav ringhäälinguorganisatsioon ei olnud valmis sõlmima lepingut ülekannete tegemiseks vastavalt lõike 1 punktile 2.

7. Riiklik ringhäälingunõukogu võib Poola jaoks siduvate rahvusvaheliste lepingute kohaselt võtta vastu määruse, milles sätestatakse:

(1) teiste Euroopa riikide poolt olulisteks sündmusteks peetavate sündmuste loetelu;

(2) punktis 1 osutatud sündmuste teleülekannete edastamise ainuõigusi reguleerivad õigusnormid, millega tagataks, et selliste õiguste teostamine ringhäälinguorganisatsioonide poolt vastavalt käesolevale seadusele ei jäta asjaomase riigi vaatajaid ilma võimalusest jälgida nende sündmuste ülekandeid vastavalt õigusnormidele, mis on selles riigis kehtestatud kooskõlas rahvusvahelise õigusega."

POOLA

RIIGI TEATAJA

Varssavi, 3. detsember 2014

Punkt 1705

RIIKLIKU RINGHÄÄLINGUNÕUKOGU

MÄÄRUS,

17. november 2014,

millega kehtestatakse oluliste sündmuste loetelu

Järgmised sätted on kehtestatud vastavalt 29. detsembri 1992. aasta ringhäälinguseaduse (Riigi Teataja nr 43/2011, punkt 226, sellisena, nagu seda on muudetud) ([1]) artikli 20b lõikele 3.

§ 1. Käesolevas määruses sätestatakse 29. detsembri 1992. aasta ringhäälinguseaduse artikli 20b lõikes 2 nimetamata oluliste sündmuste loetelu.

§ 2. Arvestades avalikkuse suurt huvi ja nende sündmuste sotsiaalset, majanduslikku ja poliitilist olulisust, loetakse järgmised sündmused olulisteks sündmusteks:

1) meeste ja naiste võrkpalli maailmameistrivõistlused ja Euroopa meistrivõistlused, millel osaleb Poola rahvuskoondis, sh nende kvalifikatsiooniturniirid;

2) Poolas peetavad meeste võrkpalli maailmaliiga mängud;

3) meeste käsipalli maailmameistrivõistluste ja Euroopa meistrivõistluste poolfinaalid ja finaalid ning muud nende võistluste sündmused, millel osaleb Poola rahvuskoondis, sh kvalifikatsioonimängud;

4) murdmaasuusatamise maailmameistrivõistlused;

5) suusahüpete maailma karikavõistlused;

6) naiste murdmaasuusatamise karikavõistlused;

7) kergejõustiku maailmameistrivõistlused.

§ 3. Käesolev määrus jõustub 12 kuud pärast avaldamist.

riikliku ringhäälingunõukogu esimees J. DWORAK

([1]) Nimetatud seaduse muudatused on avaldatud järgmistes Riigi Teatajates: 85/2011, punkt 459; 112/2011, punkt 654; 153/2011, punkt 903; 160/2011, punkt 963 ning 2012. aasta Riigi Teatajas, punktides 1209 ja 1315.

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2015/164,

2. veebruar 2015,

milles käsitletakse erandit nõukogu otsuses 2013/755/EL sätestatud päritolureeglitest seoses Curaçaost pärit toor-roosuhkruga

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsust 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta (ÜMTde assotsieerimise otsus), ([1]) eriti selle VI lisa artikli 16 lõike 1 punkti c,

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt otsuse 2013/755/EL VI lisa artikli 5 lõike 1 punktidele g, j ja k käsitatakse suhkru osalist või täielikku jahvatamist, sõelumist ja kottidesse pakkimist päritolustaatuse omandamiseks ebapiisava töö või töötlusena.

(2) 2002. aastal taotlesid Madalmaad erandit päritolureeglitest CN-koodide 1701 11 90, 1701 99 10 ja 1701 91 00 alla kuuluvate ja Hollandi Antillides töödeldud suhkrutoodete 3 000 tonni suurusele aastakogusele. Taotlus rahuldati ja erand kehtis kuni 31. detsembrini 2007.

(3) 2009. aastal esitasid Madalmaad taotluse 2002. aastal kehtestatud erandi pikendamiseks, samuti taotluse uue erandi tegemiseks. Pikendamise taotlus lükati tagasi komisjoni otsusega 2009/699/EÜ, ([2]) samal ajal rahuldati uue erandi taotlus nende koguste piires, mille kohta oli Hollandi Antillidele 2009. ja 2010. aastal suhkruimpordiluba antud.

(4) 2010. aastal taotlesid Madalmaad uut erandit Hollandi Antillides töödeldud suhkrutoodetele ajavahemikuks 2011–2013. Komisjoni otsusega 2011/47/EL ([3]) anti erand kooskõlas nõukogu otsuse 2001/822/EÜ ([4]) III lisa artikli 37 lõigetega 1, 3 ja 7 ja teatavatel tingimustel, mille eesmärk oli viia ülemeremaade ja -territooriumide (ÜMT) ettevõtjate õigustatud huvid kooskõlla liidu ühise suhkruturu korraldusega seotud eesmärkidega.

(5) 11. veebruaril 2013 taotlesid Madalmaad Curaçao nimel ajavahemikuks 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2013 (otsuse 2001/822/EÜ kehtivuse lõppemise kuupäev) uue erandi kehtestamist otsuse 2001/822/EÜ III lisas sätestatud päritolureeglitest. See taotlus hõlmas mahesuhkruna määratletud, kolmandatest riikidest pärit ning Curaçaos töödeldud ja liitu eksporditud CN-koodi 1701 14 90 alla kuuluvate suhkrutoodete 5 500 tonni suurust aastast üldkogust. Madalmaad võtsid selle taotluse 17. aprillil 2013 ametlikult tagasi, kuna taotluses kirjeldatud töötlemist Hollandi Antillides enam ei toimunud. 17. aprillil 2013. aastal esitasid Madalmaad teise taotluse erandi tegemiseks 5 000 tonnile CN-koodi 1701 14 90 alla kuuluvale mahepõllumajandusliku toor-roosuhkruna määratletud suhkrutootele ajavahemikuks 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2013. See taotlus lükati komisjoni rakendusotsusega 2013/460/EL ([5]) tagasi.

(6) 23. juunil 2014 esitas Curaçao valitsus taotluse erandi tegemiseks aastas 7 000 tonnile suhkrutoodetele, mis on määratletud mahepõllumajandusliku toor-roosuhkruna, CN-koodi 1701 13 alla kuuluva tavapärase toor-roosuhkruna ja CN-koodide 1701 99, 1806 10 ja 2106 90 alla kuuluva suhkruseguna, ajavahemikuks 1. jaanuarist 2014 kuni 1. jaanuarini 2018. 1. septembril 2014 esitas Curaçao valitsus täiendavat teavet oma taotluse kohta, märkides muu hulgas, et erandit taotleti ajavahemikuks 1. oktoobrist 2014 kuni 1. jaanuarini 2020.

(7) Curaçao valitsus selgitas, et asjaomane tööstus on alates 1. jaanuarist 2014 lõpetanud suhkrutöötlemise, võttes arvesse, et otsuse 2013/755/EL kohaselt ei ole võimalik eksportida liitu tollimaksuvabalt, sest kõnealuse tööstuse töötlemistegevust käsitatakse ebapiisavana päritolustaatuse omandamiseks. Siiski on tööstus on valmis

([1]) ELT L 344, 19.12.2013, lk 1.
([2]) Komisjoni otsus 2009/699/EÜ, 9. september 2009, milles käsitletakse erandit nõukogu otsuses 2001/822/EÜ sätestatud päritolureeglitest seoses Hollandi Antillidest pärit suhkruga (ELT L 239, 10.9.2009, lk 55).
([3]) Komisjoni otsus 2011/47/EL, 20. jaanuar 2011, milles käsitletakse erandit nõukogu otsuses 2001/822/EÜ sätestatud päritolureeglitest seoses Hollandi Antillidest pärit suhkruga (ELT L 21, 25.1.2011, lk 3).
([4]) Nõukogu otsus 2001/822/EÜ, 27. november 2001, ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise kohta Euroopa Ühendusega (Ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise otsus) (EÜT L 314, 30.11.2001, lk 1).
([5]) Komisjoni rakendusotsus 2013/460/EL, 17. september 2013, millega keeldutakse erandi tegemisest nõukogu otsusest 2001/822/EÜ Curaçaost pärit suhkru päritolureeglite osas (ELT L 249, 19.9.2013, lk 6).

investeerima asjaomases piirkonnas ekspordiks ettenähtud mahepõllumajanduslike kuivtoodete töötlemisse, pakendamisse ja hulgimüüki, kui ta on saanud vajaliku tulu selliste investeeringute rahastamiseks. Eesmärk on alustada selle uue tegevusega 2015. aasta teisel poolaastal. Sellise uue tegevuse tulemusena loodab tööstusharu suurendada töötajate arvu.

(8) Curaçaost saadud teabe kohaselt on praeguste turuhindade juures võimalik teenida pärast maksude mahaarvamist puhaskasumit 25,42 eurot tonni kohta, eksportides liitu 2 000 tonni Curaçaos jahvatatud kolmandatest riikidest pärit mahepõllumajanduslikku suhkrut, kui suhkrut saab importida soodustingimustel nagu Curaçaost pärinevat suhkrut.

(9) Roosuhkru tootmiskulud Brasiilias, sealhulgas halduskulud, on 294 eurot ühe tonni toor-roosuhkru kohta. On ebatõenäoline, et mahepõllumajandusliku roosuhkru Curaçaos puhastamise, jahvatamise ja pakendamise kulud, isegi kui lisada ELi transportimise kulud, oleksid üle 294 euro tonni kohta, nagu on teatatud komisjonile. Seevastu tuleb arvesse võtta, et need kulud võivad sisaldada muid üldkulusid ja -tulusid. Selleks et tagada jätkusuutlik majandustegevus, peaksid tootmiskulud Curaçaos, kus toimub tavaline töötlemine, sealhulgas liitu transportimise kulud, olema väiksemad või sama suured kui roosuhkru kasvatamise ja töötlemise kulud Brasiilias. Seega, kui pidada 294 eurot ühe tonni kohta realistlikuks kuluks mahepõllumajandusliku toor-roosuhkru Curaçaos puhastamise, jahvatamise ja veo, sealhulgas liitu transportimise eest, on võimalik teenida pärast maksude mahaarvamist puhaskasumit 192 eurot tonni kohta. Peetakse ebaproportsionaalseks saada kasumit vaid 25,42 eurot tonni roosuhkru kohta pärast kolmandast riigist pärit suhkru jahvatamist Curaçaos, kui samal ajal võimaldatakse tollimaksuvaba juurdepääs liitu ja vabastatakse imporditollimaksust, mis on 419 eurot tonni kolmandast riigist pärit suhkru kohta.

(10) Erandit taotletakse 7 000 tonnile suhkrutoodetele, mis on määratletud mahepõllumajandusliku roosuhkruna, tavalise roosuhkruna ja suhkrusegudena. Taotluses siiski ei mainita nende suhkrusegude tootmisel kasutatud pektiini, kaseinaadi, piimapulbri ja kakaopulbri hinda, mis on vajalik võimaliku kasumi arvutamiseks. Seepärast tuleks teha erand üksnes mahepõllumajanduslikule toor-roosuhkrule ja tavapärasele toor-roosuhkrule.

(11) Curaçao valitsus selgitab, et erand võimaldaks tööstusel oma tegevust uuesti alustada ja elavdada tööhõivet, toetades eksporti ja teenides välisvaluutat. Kõnealune tööstusharu panustab tollimaksudena ka riigituludesse.

(12) Ajavahemikul 2009–2013 sai Curaçao kasu otsuse 2001/822/EÜ raames tehtud eranditest, mis aitasid tekitada vajaliku käibe toodete ja tegevuse mitmekesistamiseks vajalike investeeringute tegemiseks, et valmistada tooteid, mis ei nõua erandit päritolureeglitest. Saadud teabe kohaselt tehti 2009. aastal väga vähe investeeringuid ja ajavahemikul 2010–2012 ei tehtud ühtki investeeringut. Seega aitasid need erandid üksnes säilitada jahvatamist ja pakendamist, ent nende abil ei arendatud olemasolevat tööstust ega loodud uut. Seepärast on vaja erandi kehtivusaja lõppedes kontrollida, kas erandi tõttu saadud kasum on tõhusalt investeeritud mahepõllumajanduslike toodete tootmiseks vajalikesse uutesse masinatesse ja millisel määral on see aidanud luua uusi töökohti. Sellepärast peaks Curaçao valitsus esitama liidule kontrollimiseks tõendid tehtud investeeringute ja tööhõive suurenemise kohta.

(13) Komisjon leiab, et puhaskasum 192 eurot tonni kohta pärast maksude mahaarvamist on realistlik kasum mahepõllumajandusliku toor-roosuhkru puhastamise, jahvatamise ja pakendamise eest Curaçaos. Seetõttu peaks olema võimalik rahastada 300 000 euro suurust ettenähtud investeeringut vastavalt Curaçao valitsuse taotlusele, 1 560 tonni toor-roosuhkru tootmise kaudu. Seega tuleks kehtestada erand kogusele 780 tonni ajavahemikuks 1. aprillist 2015 kuni 31. märtsini 2016 ja kogusele 780 tonni ajavahemikuks 1. aprillist 2016 kuni 31. märtsini 2017.

(14) 21. novembri 2014. aasta kirjaga nõudis komisjon, et Curaçao valitsus võtaks teadmiseks komisjoni hinnangu nimetatud taotluse kohta ja nõustuks sellega. Vastuse esitamise tähtajaks kehtestati 3. detsember 2014. Curaçao valitsus saatis oma vastuse 3. detsembril 2014.

(15) Nendel tingimustel tehtud erand ei kahjustaks tõsiselt ühtegi ELi majandusvaldkonda ega väljakujunenud tööstusharu.

(16) Komisjoni määruses (EMÜ) nr 2454/93 ([1]) on kehtestatud tariifikvootide haldamise eeskirjad. Neid eeskirju tuleks kohaldada koguse suhtes, millele tehakse kõnealune erand.

(17) Tolliseadustiku komitee ei ole eesistuja määratud tähtaja jooksul oma arvamust esitanud,

([1]) Komisjoni määrus (EMÜ) nr 2454/93, 2. juuli 1993, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 253, 11.10.1993, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Erandina otsuse 2013/755/EL VI lisast loetakse CN-koodi ex 1701 13 alla kuuluv toor-roosuhkur, mis on saadud päritolustaatuseta toor-roosuhkru jahvatamisel Curaçaos, Curaçaost pärinevaks kooskõlas käesoleva otsuse artiklites 2–5 sätestatud tingimustega.

Artikkel 2

Artiklis 1 sätestatud erandit kohaldatakse lisas sätestatud koguste suhtes, mida imporditakse liitu Curaçaost ajavahemikul 1. aprillist 2015 kuni 31. märtsini 2017.

Artikkel 3

Tariifikvootide haldamise korda käsitleva määruse (EMÜ) nr 2454/93 artiklid 308a, 308b ja 308c kehtivad käesoleva otsuse lisas osutatud koguse haldamise suhtes.

Artikkel 4

1. Curaçao tolliasutused võtavad vajalikud meetmed artiklis 1 osutatud toodete ekspordikoguste kontrollimiseks.

2. Enne igale kvartalile järgneva kuu lõppu edastavad Curaçao pädevad asutused komisjonile kvartaliaruande koguste kohta, millele on vastavalt käesolevale otsusele välja antud liikumissertifikaadid EUR.1, ning nende sertifikaatide seerianumbrid.

3. Käesoleva otsuse kohaselt välja antud liikumissertifikaat EUR.1 peab sisaldama ühte järgmistest märgetest:

— „Derogation — [Commission Implementing Decision (EU) 2015/164]"

— „Dérogation — Décision de la Commission d'exécution (UE) 2015/164]".

Artikkel 5

Curaçao valitsus saadab komisjonile enne 1. oktoobrit 2016 tõendid selle kohta, et erandi tõttu tööstuses saadud kasum on tõhusalt investeeritud mahepõllumajanduslike toodete tootmise uutesse seadmetesse ning aitab tõhusalt kaasa uute töökohtade loomisele.

Artikkel 6

Käesolev otsus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 2. veebruar 2015

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER

LISA

Jrk-nr	CN-kood	Kauba kirjeldus	Ajavahemikud	Kogused
09.1960	1701 13	Toor-roosuhkur	1.4.2015 kuni 31.3.2016 1.4.2016 kuni 31.3.2017	780 tonni 780 tonni

ISSN 1977-0650 (elektrooniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET